

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Innkalling til møte

Det innkalles med dette til møte i

Utvalg Kirkelig fellesråd i Sarpsborg
Møtedato 21.11.2018
Møtetid kl. 18:30
Møtested Kirkekontoret Råkilveien 2

Meld fra om eventuelt forfall snarest på telefon 69116800 eller e-post kirkelig.fellesraad@sarpsborg.com.

Innkalte:

Kai Arne Wallin, Karl Johan Müller, Pål Antonsen, Anne Margrethe Tangen, Sidsel M. Schade, Ruth T.H Pettersen, Knut Grubben, Kjell Lunde, Kari Mangrud Alvsvåg, Thormod Bjerkholt, Per Hugo Samuelsen.

Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Sakliste

Sak 049/18 Møtebok Kirkelig fellesråd 16.10.18 og 17.10.18 (Dok: 18/00022-006)

Sak 050/18 Til orientering i KF - Møtebok AU 26.10.18 (Dok: 16/00078-003)

Sak 051/18 Kjøp av kistehåndteringsvogn til krematoriedriften (Dok: 18/00086-004)

Sak 052/18 Belysning Skjeberg kirkegård (Dok: 18/00087-002)

Sak 053/18 Høringssvar - kirkeordning for Den norske kirke (Dok: 18/00075-002)

Sak 054/18 November 2018 - Orienteringer til Kirkelig fellesråd (Dok: 18/00001-007)

Vel møtt!

Sarpsborg 13.11.2018

Thormod Bjerkholt
Leder

Adresse:
Pb 237
1702 SARPSBORG

Tlf/faks
Tlf: 69116800
Faks: 69116733

E-post/Internett:
kirkelig.fellesraad@sarpsborg.com
www.sarpsborg.kirken.no

Org.nr.:
976985605

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Dato:	05.11.2018
Arkivsak	18/00022
Dokumentnummer:	18/00022-006
Arkivkode:	012.2
Saksbehandler:	Trine Lise Skinstad

Saksnr	Sak	Møtedato
049/18	Møtebok Kirkelig Fellesråd 16.10.18 og 17.10.18	21.11.2018

Saksfremstilling

Vedlegg:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 16.10.18.

Møtebok fra Kirkelig fellesråds e-postmøte den 17.10.18.

Utredning:

Til Kirkelig fellesråds møte den 16.10.18 forelå det 11 saker til behandling. Det ble gjort vedtak i alle sakene.

Til Kirkelig fellesråds e-postmøte den 17.10.18 forelå den en sak til behandling. Det ble gjort vedtak i saken.

Forslag til vedtak

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 16.10.18 og 17.10.18 godkjennes.

Møtebehandling

Vedtak

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Møtebok for Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Møtedato: 16.10.2018
Møtetid: kl. 18:30
Møtested: Kirkekontoret Råkilveien 2

Tilstede:

Karl Johan Müller, Ruth T.H Pettersen, Kai Arne Wallin, Pål Antonsen, Sidsel M. Schade, Kjell Lunde, Per Hugo Samuelsen, Kari Mangrud Alvsvåg., Halvor Nome.

Meldt forfall:

Anne Margrethe Tangen, Knut Grubben, Thormod Bjerkholt.

Andre:

Asbjørn Paulsen, Trine Skinstad.

Møtet ble avsluttet kl. 20.10.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Saker

Sak 037/18 Møtebok Kirkelig fellesråd 12.09.18

Forslag til vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 12.09.18 godkjennes.

Møtebehandling:

Vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 12.09.18 godkjennes.

Sak 038/18 Til orientering i KF - møtebok fra arbeidsmiljøutvalget 19.09.18

Forslag til vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds arbeidsmiljøutvalgs møte den 19.09.18 tas til orientering.

Møtebehandling:

Vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds arbeidsmiljøutvalgs møte den 19.09.18 tas til orientering.

Sak 039/18 Til orientering i KF - møtebok fra Kirkelig fellesråds administrasjonsutvalg 19.09.18

Forslag til vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds administrasjonsutvalgs møte den 19.09.18 tas til orientering.

Møtebehandling:

Vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds administrasjonsutvalgs møte den 19.09.18 tas til orientering.

Sak 040/18 Budsjettkontrollrapport for perioden 01.01.18-31.08.18

Forslag til vedtak:

Budsjettkontrollrapporten for perioden 01.01.18 til 31.08.18 tas til orientering.

Administrasjonen kommer med forslag på bruk av forventet overskudd 2018 til digitalisering og informasjonssystemer.

Budsjettet foreslås justert med følgende:

Oppgradering av lydutstyr i kirkebyggene:

Kjøp av varer og tjenester, kr 224 522,-, regnskapskonto 020010 010 2110 219

Mva komp. betalt, kr 56 130,-, regnskapskonto 042950 010 2110 219

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Mva komp. refundert, kr 56 130,- regnskapskonto 072950 010 8900 219
Overføring fra driftsregnskapet, kr 100 000,-, regnskapskonto 097000 010 2110 219
Overføring til investeringsregnskapet, kr 100 000,-, regnskapskonto 157000 010 2110 219
Bruk av ubundet driftsfond, kr 100 000,-, regnskapskonto 194000 010 2110 219/ 25600023 010
Øremerket tilskudd fra menighetsråd, kr 124 522,-, regnskapskonto 085010 010 2110 219

Egenkapitaltilskudd KLP:

Lønn (reduseres), kr 18 111,-, regnskapskonto 101010 010 1110
Overføring til investeringsregnskapet, kr 18 111,-, regnskapskonto 157000 010 1001
Overføring fra driftsregnskapet, kr 18 111,-, regnskapskonto 097000 010 1001
Egenkapitaltilskudd KLP, kr 18 111,-, regnskapskonto 052090 010 1001

Møtebehandling:

Vedtak:

Budsjettkontrollrapporten for perioden 01.01.18 til 31.08.18 tas til orientering.

Administrasjonen kommer med forslag på bruk av forventet overskudd 2018 til digitalisering og informasjonssystemer.

Budsjettet justeres med følgende:

Oppgradering av lydutstyr i kirkebyggene:

Kjøp av varer og tjenester, kr 224 522,-, regnskapskonto 020010 010 2110 219
Mva komp. betalt, kr 56 130,-, regnskapskonto 042950 010 2110 219
Mva komp. refundert, kr 56 130,- regnskapskonto 072950 010 8900 219
Overføring fra driftsregnskapet, kr 100 000,-, regnskapskonto 097000 010 2110 219
Overføring til investeringsregnskapet, kr 100 000,-, regnskapskonto 157000 010 2110 219
Bruk av ubundet driftsfond, kr 100 000,-, regnskapskonto 194000 010 2110 219/ 25600023 010
Øremerket tilskudd fra menighetsråd, kr 124 522,-, regnskapskonto 085010 010 2110 219

Egenkapitaltilskudd KLP:

Lønn (reduseres), kr 18 111,-, regnskapskonto 101010 010 1110
Overføring til investeringsregnskapet, kr 18 111,-, regnskapskonto 157000 010 1001
Overføring fra driftsregnskapet, kr 18 111,-, regnskapskonto 097000 010 1001
Egenkapitaltilskudd KLP, kr 18 111,-, regnskapskonto 052090 010 1001

Sak 041/18 Aldersgrense for arbeidstakere i kirkelig fellesråd

Forslag til vedtak:

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg har en aldersgrense for ansatte på 70 år, med bakgrunn i hovedtariffavtalens vedlegg 2, §6.

Kirkevergen skal sende varsel om opphør av arbeidsforholdet ved fylte 70 år til alle arbeidstakere som er i ferd med å fylle 70 år. Varslet skal sendes seks måneder før arbeidstaker fyller 70 år.

Arbeidsgiver står ikke lenger fritt å la en arbeidstaker som er fylt 70 år, få fortsette i et arbeidsforhold.

Unntaket kan gis ved særlige og tidsavgrensede behov.

Varslet om opphør av arbeidsforholdet er ikke en oppsigelse etter arbeidsmiljøloven eller et enkelt vedtak etter forvaltningsloven. Det følger i midlertidig av bestemmelsen i AML § 15-13 at arbeidsgiver skal – så

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

langt det er mulig – innkalle arbeidstaker for en samtale før varslet gis.

Kirkevergen skal sørge for at dette vedtaket er kjent for alle arbeidstakere i kirkelig fellesråd.

Møtebehandling:

Vedtak:

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg har en aldersgrense for ansatte på 70 år, med bakgrunn i hovedtariffavtalens vedlegg 2, §6.

Kirkevergen skal sende varsel om opphør av arbeidsforholdet ved fylte 70 år til alle arbeidstakere som er i ferd med å fylle 70 år. Varslet skal sendes seks måneder før arbeidstaker fyller 70 år.

Arbeidsgiver står ikke lenger fritt å la en arbeidstaker som er fylt 70 år, få fortsette i et arbeidsforhold.

Unntaket kan gis ved særlige og tidsavgrensede behov.

Varslet om opphør av arbeidsforholdet er ikke en oppsigelse etter arbeidsmiljøloven eller et enkelt vedtak etter forvaltningsloven. Det følger i midlertidig av bestemmelsen i AML § 15-13 at arbeidsgiver skal – så langt det er mulig – innkalle arbeidstaker for en samtale før varslet gis.

Kirkevergen skal sørge for at dette vedtaket er kjent for alle arbeidstakere i kirkelig fellesråd.

Sak 042/18 Rutine ved langvarlig sykdom

Forslag til vedtak:

Rutine for saker hvor det kan være aktuelt å bringe arbeidsforholdet til opphør på grunn av langvarig sykdom

1. Kirkelig fellesråd i Sarpsborg vurderer ansettelsesforholdet avsluttet etter at den ansatte har vært sammenhengende sykmeldt i 24 måneder. Tidligere avslutning vurderes når det er helt klart at vedkommende ikke kan komme tilbake i arbeid for fellesrådet.
De viktigste momentene i en slik vurdering vil være om tilretteleggingsplikten er oppfylt og en prognose for en tilbakekomst til arbeidet.
2. Det er nærmeste leder som har ansvaret for oppfølging av arbeidstakeren. I saker der det kan bli aktuelt å bringe arbeidsforholdet til opphør bør leder på et tidlig tidspunkt søke veiledning hos personalleder.
3. Dersom det vurderes som hensiktsmessig og nødvendig innkalles arbeidstakeren til bedriftslegen for en arbeidsevnevurdering. Det vurderes også mulighet for tilbakegang til eget eller alternativt arbeid.
Arbeidsgiver kan ikke kreve at de skal møte hos bedriftslegen men motivere til dette. Kan være viktig for begge parter med en «second opinion» i tillegg til vurdering fra fastlege.
4. Bedriftslege skriver uttalelse som sendes til personalleder. Saken drøftes med nærmeste leder.
5. Dersom nærmeste leder anbefaler at arbeidsforholdet avsluttes, skal saken oversendes kirkevergen til videre behandling.
6. Kirkevergen forbereder eventuell oppsigelsessak, i følge de omfattende formelle prosedyrer

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

som gjelder for oppsigelse, jfr. gjeldende bestemmelser i lov, avtaleverk og interne regelverk.

7. Fullmakt til oppsigelse er tillagt kirkevergen, etter forutgående drøfting i Administrasjonsutvalget.

Møtebehandling:

Vedtak:

Rutine for saker hvor det kan være aktuelt å bringe arbeidsforholdet til opphør på grunn av langvarig sykdom

8. Kirkelig fellesråd i Sarpsborg vurderer ansettelsesforholdet avsluttet etter at den ansatte har vært sammenhengende sykmeldt i 24 måneder. Tidligere avslutning vurderes når det er helt klart at vedkommende ikke kan komme tilbake i arbeid for fellesrådet.
De viktigste momentene i en slik vurdering vil være om tilretteleggingsplikten er oppfylt og en prognose for en tilbakekomst til arbeidet.
9. Det er nærmeste leder som har ansvaret for oppfølging av arbeidstakeren. I saker der det kan bli aktuelt å bringe arbeidsforholdet til opphør bør leder på et tidlig tidspunkt søke veiledning hos personalleder.
10. Dersom det vurderes som hensiktsmessig og nødvendig innkalles arbeidstakeren til bedriftslegen for en arbeidsevnevurdering. Det vurderes også mulighet for tilbakegang til eget eller alternativt arbeid.
Arbeidsgiver kan ikke kreve at de skal møte hos bedriftslegen men motivere til dette. Kan være viktig for begge parter med en «second opinion» i tillegg til vurdering fra fastlege.
11. Bedriftslege skriver uttalelse som sendes til personalleder. Saken drøftes med nærmeste leder.
12. Dersom nærmeste leder anbefaler at arbeidsforholdet avsluttes, skal saken oversendes kirkevergen til videre behandling.
13. Kirkevergen forbereder eventuell oppsigelsessak, i følge de omfattende formelle prosedyrer som gjelder for oppsigelse, jfr. gjeldende bestemmelser i lov, avtaleverk og interne regelverk.
14. Fullmakt til oppsigelse er tillagt kirkevergen, etter forutgående drøfting i Administrasjonsutvalget.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Sak 043/18 Utbedring av kirketaket på Tune kirke

Forslag til vedtak:

Kirkevergen gis fullmakt til å utrede rehabiliteringen av taket på nordsiden av Tune kirke, og legge frem forslag til en fremdriftsplan hvor denne jobben unntas fra den prioriterte rekkefølgen fellesrådet vedtok i sak 44/17.

Fellessrådet ønsker at budsjett og fremdriftsplan for rehabiliteringen presenteres for fellesrådet så snart som mulig.

Møtebehandling:

Vedtak:

Kirkevergen gis fullmakt til å utrede rehabiliteringen av taket på nordsiden av Tune kirke, og legge frem forslag til en fremdriftsplan hvor denne jobben unntas fra den prioriterte rekkefølgen fellesrådet vedtok i sak 44/17.

Fellessrådet ønsker at budsjett og fremdriftsplan for rehabiliteringen presenteres for fellesrådet så snart som mulig.

Sak 044/18 Kjøp av 2 stk. gressklippere

Forslag til vedtak:

Det foreslås at det takkes ja til tilbudet fra Senter Landbruksverksted AS og kjøper 2 stk. Stiga Park Pro 540ix, totalt kr 210 000,- eks. mva. samt at Stiga Park 25 selges til kr 16 500,-.

Investerings- og driftsbudsjettet justeres med følgende:

Kjøp av varer, kr 10 000,-, regnskapskonto 022020 010 3110 305

Mva, kr 2 500,-, regnskapskonto 042925 010 3110 305

Mva komp., kr 2 500,-, regnskapskonto 072925 010 8900 305

Overføring fra driftsregnskapet, kr 10 000,-, 097000 010 3110 305

Salg av maskiner, kr 16 500,-, regnskapskonto 166010 010 3110 305

Overføring til investeringsregnskapet, kr 10 000,-, regnskapskonto 157000 010 3110 305

Kjøp av varer/ tjenester, kr 6 500,-, regnskapskonto 110000 010 3110

Mva, kr 1 625,00, regnskapskonto 142925 010 3110

Mva komp, kr 1 625,-, regnskapskonto 172925 010 3110

Møtebehandling:

Vedtak:

Det takkes ja til tilbudet fra Senter Landbruksverksted AS og kjøper 2 stk. Stiga Park Pro 540ix, totalt kr 210 000,- eks. mva. samt at Stiga Park 25 selges til kr 16 500,-.

Investerings- og driftsbudsjettet justeres med følgende:

Kjøp av varer, kr 10 000,-, regnskapskonto 022020 010 3110 305

Mva, kr 2 500,-, regnskapskonto 042925 010 3110 305

Mva komp., kr 2 500,-, regnskapskonto 072925 010 8900 305

Overføring fra driftsregnskapet, kr 10 000,-, 097000 010 3110 305

Salg av maskiner, kr 16 500,-, regnskapskonto 166010 010 3110 305

Overføring til investeringsregnskapet, kr 10 000,-, regnskapskonto 157000 010 3110 305

Kjøp av varer/ tjenester, kr 6 500,-, regnskapskonto 110000 010 3110

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Mva, kr 1 625,00, regnskapskonto 142925 010 3110
Mva komp, kr 1 625,-, regnskapskonto 172925 010 3110.

Sak 045/18 Signaturrett for kirkelig fellesråd

Forslag til vedtak:

Daglig leder og styreleder kan signere for kirkelig fellesråd i Sarpsborg hver for seg.

Møtebehandling:

Vedtak:

Daglig leder og styreleder kan signere for kirkelig fellesråd i Sarpsborg hver for seg.

Sak 046/18 Søknad om redusert husleie Tune kirke

Forslag til vedtak:

Kirkelig fellesråd ser svært positivt på samarbeidsprosjektet mellom Greåker VGS og Tune Rotaryklubb. Vi ser det likevel nødvendig å opprettholde leiesatsen på 15%. I tillegg til å dekke lønn til de ansatte som bidrar under arrangementet benyttes leieinntektene til vedlikehold av kirkebygget, hvor behovene er store og kostbare.

Møtebehandling:

Vedtak:

Kirkelig fellesråd ser svært positivt på samarbeidsprosjektet mellom Greåker VGS og Tune Rotaryklubb. Vi ser det likevel nødvendig å opprettholde leiesatsen på 15%.

Sak 047/18 Oktober 2018 - Orienteringer til kirkelig fellesråd

Forslag til vedtak:

Kirkelig fellesråd tar saken til orientering

Møtebehandling:

Vedtak:

Kirkelig fellesråd tar saken til orientering.

For Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Trine-Lise Skinstad
økonomikonsulent

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Møtebok for Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

E-postmøte: 17.10.2018

Sendt e-post sak til medlemmene med ønske om tilbakemelding i løpet av dagen.

Kai Arne Wallin, Pål Antonsen, Sidsel M. Schade, Anne Margrethe Tangen, Ruth T.H Pettersen, Thormod Bjerkholt, Per Hugo Samuelson, Kari Mangrud Alvsvåg, Kjell Lunde, Knut Grubben, Karl Johan Müller

Saker

Sak 048/18 Sarpsborg kirke - solcelletak

Forslag til vedtak:

Kirkelig fellesråd vedtar etablering av solcelletak på Sarpsborg kirke.

Møtebehandling:

17.10.18 - Sendt e-postsak til medlemmene i fellesrådet med ønske om tilbakemelding i løpet av dagen.

Støtter forslaget:

- Thormod Bjerkholt
- Sidsel Schade
- Kjell Lunde
- Knut Grubben
- Karl Johan Muller
- Rudt H G Pettersen
- Pål Antonsen
- Kai Arne Wallin
- Per Hugo Samuelson

Vedtak:

Kirkelig fellesråd vedtar etablering av solcelletak på Sarpsborg kirke.

For Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Trine-Lise Skinstad
økonomikonsulent

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Dato:	05.11.2018
Arkivsak	16/00078
Dokumentnummer:	16/00078-003
Arkivkode:	012.7
Saksbehandler:	Trine Lise Skinstad

Saksnr	Sak	Møtedato
050/18	Til orientering i KF - Møtebok AU 26.10.18	21.11.2018

Saksfremstilling

Vedlegg:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds arbeids- og økonomiutvalg 26.10.18.

Utredning:

Til Kirkelig fellesråds arbeids- og økonomiutvalgs møte den 26.10.18 forelå det en sak til vedtaksbehandling. Det ble fattet vedtak i saken.

Forslag til vedtak

Møtebok fra Kirkelig fellesråd arbeids- og økonomiutvalgs møte den 26.10.18 tas til orientering.

Møtebehandling

Vedtak

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Møtebok for Kirkelig fellesråds arbeids- og økonomiutvalg

Møtedato: 26.10.2018
Møtetid: kl. 08:00
Møtested: Kirkekontor, Råkilveien 2, 1710 Sarpsborg

Tilstede:
Sidsel Schade, Thormod Bjerkholt, Kari Mangrud Alvsvåg.

Meldt forfall:
.

Saker

Sak 002/18 Tap på utestående fordringer AU 26.10.18

Forslag til vedtak:

Generell drift:

Totalt tapsføres kr 12 300,- på Kirkelig fellesråds generelle drift, regnskapskonto 147099 010 1001.

Krematoriedriften:

Totalt tapsføres kr 10 407,- krematoriedriften, regnskapskonto 147099 012 3125.

Møtebehandling:

Vedtak:

Generell drift:

Totalt tapsføres kr 12 300,- på Kirkelig fellesråds generelle drift, regnskapskonto 147099 010 1001.

Krematoriedriften:

Totalt tapsføres kr 10 407,- krematoriedriften, regnskapskonto 147099 012 3125.

For Kirkelig fellesråds arbeids- og økonomiutvalg

Trine-Lise Skinstad
økonomikonsulent

Dato:	13.11.2018
Arkivsak	18/00086
Dokumentnummer:	18/00086-004
Arkivkode:	510
Saksbehandler:	Trine Lise Skinstad

Saksnr	Sak	Møtedato
051/18	Kjøp av kistehåndteringsvogn til krematoriedriften	21.11.2018

Saksfremstilling

Vedlegg:

Anskaffelsesprotokoll

Tilbud fra leverandører

Utredning:

Det er nå stort behov for å bytte ut kistehåndteringsvognen de benytter i krematoriedriften.

Driftsleder har innhentet tilbud fra Bentzen AS i Moss og det svenske firmaet Mitab AB. Valget har falt på tilbudet fra Bentzen AS som har laveste pris, og den vognen som passer best for oppgavene.

Det foreslås at kjøpet finansieres med bruk av ubundet driftsfond for krematoriedriften.

Forslag til vedtak

Til krematoriedriften foreslås det å kjøpe ny kistehåndteringsvogn til kr 103 000,- eks. mva fra firmaet Bentzen AS i Moss. Kjøpet finansieres med bruk av ubundet driftsfond for krematoriedriften.

Investerings- og driftsbudsjettet justeres med følgende:

Kjøp av varer, kr 103 000,-, regnskapskonto 020090 012 3125 332

Mva, kr 25 750,-, regnskapskonto 042925 012 3125 332

Mva komp, kr 25 750,- regnskapskonto 072925 012 8900 332

Overføring fra driftsregnskapet, kr 103 000,-, regnskapskonto 097000 012 3125 332

Bruk av ubundet driftsfond, kr 103 000,-, regnskapskonto 194000 012 3125 332/ 25600025 012

Overføring til investeringsregnskapet, kr 103 000,-, regnskapskonto 157000 012 3125 332

Møtebehandling

Vedtak

Dato:	13.11.2018
Arkivsak	18/00087
Dokumentnummer:	18/00087-002
Arkivkode:	410
Saksbehandler:	Asbjørn Paulsen

Saksnr	Sak	Møtedato
052/18	Belysning Skjeberg kirkegård	21.11.2018

Saksfremstilling

Vedlegg:

Tilbud fra ZG Lighting Norway AS via Ahlsell Norge AS
Anskaffelsesprotokoll

I forbindelse med den siste utvidelsen av Skjeberg kirkegård ble det etablert punkter for lysstolper på kirkegården, men disse ble ikke anskaffet den gangen. Det er dermed ingen belysning på en stor del av kirkegården.

Det har gjentatte ganger kommet henvendelser om at kirkegården er for mørk å ferdes på.

Kirkevergen/ driftsleder har innhentet tilbud på tilsvarende stolper og armaturer som var planlagt montert i forbindelse med utvidelsen. Det er mottatt et tilbud på kr 176 531,05 eks. mva og miljøgebyr/ frakt fra leverandøren ZG Lighting Norway AS via firmaet Ahlsell Norge AS, som er kommunens avtaleleverandør på belysning. I tillegg vil det påløpe utgifter til montering. Det er ennå ikke innhentet tilbud på denne utgiften. Det planlegges å budsjettere monteringsutgiften inn i 2019 budsjettet, og det vil foreligge en estimert pris til desembermøtet.

Det foreslås at kjøpet av stolper og armaturer finansieres med mindreforbruk av lønnsmidler i 2018, og at kr 190 000,- ombudsjetteres fra lønn til kjøp av varer og tjenester.

Forslag til vedtak

Det foreslås å kjøpe stolper og armaturer for montering på Skjeberg kirkegård av firmaet ZG Lighting AS via Ahlsell Norge AS til kr 176 531,05 eks. mva, miljøgebyr og frakt. Kjøpet finansieres ved ombudsjettering av kr 190 000,- fra lønn i driftsregnskapet til kjøp av varer og tjenester i investeringsregnskapet.

Investerings- og driftsregnskapet justeres med følgende:

Kjøp av varer, kr 190 000,-, regnskapskonto 020010 010 3110 333

Mva, kr 47 500,-, regnskapskonto 042925 010 3110 333

Mva komp, kr 47 500,-, regnskapskonto 072925 010 8900 333

Overføring fra driftsregnskapet, kr 190 000,-, regnskapskonto 097000 010 3110 333

Lønn, reduseres med kr 190 000,-, regnskapskonto 101010 010 1110

Overføring til investeringsregnskapet, kr 190 000,-, regnskapskonto 157000 010 1110

Møtebehandling

Vedtak

Dato:	13.11.2018
Arkivsak	18/00075
Dokumentnummer:	18/00075-002
Arkivkode:	011
Saksbehandler:	Asbjørn Paulsen

Saksnr	Sak	Møtedato
053/18	Høringssvar - kirkeordning for Den norske kirke	21.11.2018

Saksfremstilling

Vedlegg:

Høringsnotat fra Kirkerådet

Høringssvar fra Søndre Skjeberg menighetsråd

Høringssvar utarbeidet av KA

Kirkerådet har sendt ut høringsnotat med forslag til kirkeordning. Høringsfristen er satt til 15. desember 2018.

Forslag til vedtak

Høringssvaret fra Søndre Skjeberg menighetsråd foreslås som høringssvar fra Kirkelig fellesråd.

Møtebehandling

Vedtak

Kirkeordning for Den norske kirke

Høringsdokument

Innledning

Kulturdepartementet sendte høsten 2017 ut et forslag til trossamfunnslov for alle tros- og livssynssamfunn i Norge, inklusive Den norske kirke. Det er ventet at denne loven skal behandles i Stortinget våren 2019.

Med forslaget om ny trossamfunnslov følger også at kirkeloven skal oppheves. I dag regulerer kirkeloven de viktigste myndighetsforhold innen Den norske kirke.

Kirkerådet sender her ut et forslag til bestemmelser som skal erstatte kirkeloven når denne oppheves. Disse bestemmelser er ikke ment å medføre endringer i dagens ordninger. Forslaget til trossamfunnslov forutsetter at kirken selv gir nærmere regler i en kirkeordning som fastsettes av Kirkemøtet.

Forslaget tar også sikte på å følge opp Kirkemøtets behandling av *Den norske kirkes grunnlag* (sak KM 06/14 og 04/15) som er et forslag til overordnede bestemmelser om Den norske kirke.

Kirkerådet legger i denne høringen frem et forslag til helhetlig kirkeordning. Kirkerådet vil komme tilbake til oppfølging av de vedtak i *veivalgsaken* fra 2016 (sak KM 08/16) som ikke er behandlet her.

Det fremmes forslag om enkelte mindre justeringer i dagens ordninger. Dette er oppdateringer av regelverket i tråd med den utviklingen som har vært blant annet for at formuleringene skal følge de endringene som har skjedd i kommunelovgivningen våren 2018.

De konkrete endringsforslagene er beskrevet nærmere i høringsdokumentet.

Høringsdokumentet og et *regelspeil* – en oversikt som viser paragrafene i den foreslåtte kirkeordningen sammenstilt med dagens kirkelov – legges ut på kirkens nettsider.

Høringsinstansene bes om å benytte Kirkerådets høringsportal på nettstedet <https://kirken.no/hoeringer> og gi sitt svar på følgende spørsmål:

Har høringsinstansen innspill til det vedlagte forslag til kirkeordning som kan gjelde når ny trossamfunnslov trer i kraft?

Alle høringssvar vil bli gjort tilgjengelig på kirkens nettside.

Høringsfrist er 15. desember 2018.

Kapittel 1: Den norske kirkes grunnlag

Kapittel 1 i forslaget til kirkeordning, med tittelen *Den norske kirkes grunnlag*, skal fungere som grunnlagsbestemmelser for Den norske kirke. Disse fastsetter hva som er kirkens læregrunnlag og definerer dens identitet som trossamfunn og folkekirke.

Kapitlet er delt i åtte paragrafer som ivaretar ulike sider ved kirken. Innholdet er formet ut fra en bestilling fra Kirkemøtet i 2015 (KM sak 04/15).

Læregrunnlaget - § 1

Den norske kirkes læregrunnlag er i dag fastlagt i Kong Christian Den Femtis Norske Lov fra 1687 (NL) 2-1. Etter grunnlovsendringene i 2012 er det et behov for at Den norske kirke selv fastsetter sitt læregrunnlag. Dette er også bekreftet i forslaget til ny trossamfunnslov § 10 første ledd, hvor det heter «Kirkemøtet fastsetter kirkens grunnlag og lære (...)».

Formuleringene i NL 2-1 lovfester kirkens selvforståelse etter reformasjonen. Det er denne identitet Grunnloven ønsker at kirken skal ta vare på når den i § 16 omtaler Den norske kirke som en evangelisk-luthersk kirke.

Forslaget til ny bestemmelse innebærer ingen endring i læregrunnlaget, og kontinuiteten med dagens ordlyd er vektlagt. Bestemmelsen formulerer hvordan Den norske kirke definerer evangelisk-luthersk lære.

Deltakelse i det økumeniske fellesskap - § 2

På bakgrunn av bekjennelsen og en luthersk selvforståelse kjenner Den norske kirke seg forpliktet til å fremme synliggjøringen av enheten i hele den verdensvide kirke.

Arbeidet for kirkelig enhet gir viktige impulser til det kirkelige liv samtidig som det utfordrer Den norske kirke til stadig å tenke gjennom sin selvforståelse og tolkningen av sitt eget læregrunnlag. Dette gjelder særlig for de forpliktende økumeniske avtaler Den norske kirke har inngått. Selv om bestemmelsen ikke uttrykker noen økumeniske føringer med hensyn til hvordan læregrunnlaget skal forstås, finner Kirkerådet det naturlig å se forslaget til § 2 i sammenheng med § 1.

Dåp og tjeneste i menigheten - §§ 3 og 5

Innlemmelsen i det kristne fellesskap skjer ved dåpen. Den kirkerettslige konsekvensen av dette er at dåp er nødvendig for medlemskap i Den norske kirke. Alle døpte er kalt til et liv i tro og tjeneste og er omsluttet av det lokale kirkelige fellesskapet. I dette fellesskapet står alle døpte likt, med et felles ansvar for kirkens liv.

Kirkerådet foreslår at arbeidet i menigheten beskrives som et tjenestefellesskap mellom ulike frivillige og tilsatte personer og grupper. I tjenestefellesskapet inngår

også de vigslede tjenestene samt den overordnede tilsynstjenesten som biskopene har ansvar for. De vigslede medarbeiderne skal lede menigheten innenfor det fagområdet de er vigslet til. Dette skjer ikke i stedet for eller på vegne av, men *sammen med* de øvrige tilsatte og samfunnet av alle de døpte, som de vigslede tjenestene springer ut av.

Den norske kirkes oppdrag - § 4

Den norske kirkes oppdrag beskrives som todelt: både å forvalte nådemidlene (Ord og sakrament) og – i forlengelsen av dette – å forvalte en diakonal grunnholdning.

Oppdraget begynner i menigheten som er samlet til gudstjeneste. Her får mennesker høre evangeliet, her blir de døpt og mottar nattverden. Fra det gudstjenestefeirende fellesskap sendes mennesker ut, og slik videreføres kirkens stadige sendelse (*missio*) med evangeliet. Sendelsen blir konkretisert i formuleringen om at Den norske kirke er en «bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke».

Folkekirkebegrepet understreker at Den norske kirke består av alle dem som er døpt inn i kirkens fellesskap. Som folkekirke forholder Den norske kirke seg til allmenne livserfaringer i samfunnet, og kirken søker gjennom gudstjenester og kirkelige handlinger samt i sin øvrige virksomhet å reflektere menneskelivet i dets mangfold. Dernest innebærer betegnelsen en vektlegging av den lokale menighet som en viktig del av lokalsamfunnet og som en av institusjonene som er med å binde samfunnet sammen.

Organisering og ledelse av Den norske kirke - § 6

Den grunnleggende enhet i kirken er teologisk sett menigheten. Den er det egentlige «sted» for utfoldelse av kirkens kall og oppdrag. I norsk kirkeordning har menigheten alltid vært identifisert med soknet. Begrepene sokn og menighet kan således belyse hverandre gjensidig. På den ene siden hviler den selvstendighet og det juridiske rammeverk som i dag omgir soknet på identifikasjonen med menigheten, forstått som den lokale kirke. På den andre siden er menigheten i Den norske kirke i all hovedsak en størrelse som defineres utfra en geografisk gitt ramme, nemlig soknet. Sokneinndelingen er også et uttrykk for kirkens landsdekkende funksjon: Det skal ikke finnes noe sted innenfor rikets grenser der det ikke er en lokal menighet.

Den enkelte menighet har en stor grad av selvstendighet, samtidig er menighetene i Den norske kirke bundet sammen gjennom en felles bekjennelse og felles ordninger og ledelsesstrukturer. Dette kommer til uttrykk ved formuleringen om at soknet ikke kan løses fra Den norske kirke. Kirkerådet anser denne formuleringen som grunnleggende i forståelsen av den enkelte menighets forhold til den nasjonale kirkeorganisasjon. Dette er begrunnelsen for at setningen er tatt inn i forslaget til kirkeordning selv om den også står i forslaget til ny trossamfunnslov.

Confessio Augustana artikkel V uttrykker at det skal finnes en ordnet tjeneste med Ord og sakrament. Det er derfor en nødvendig del av kirkeordningen at det finnes en slik ordnet prestetjeneste i alle menigheter. Videre skal alle menigheter stå under tilsyn av en biskop. Tilsynet markerer at den lokale menighet ikke står alene som en

avgrenset størrelse, men hører til i et videre fellesskap. Biskopene har dessuten et særskilt ansvar for å verne om læren.

Styring og ledelse av Den norske kirke skjer på alle nivå gjennom demokratisk valgte organer. Læren om det allmenne prestedømme sier at alle medlemmer av kirken har like høy status. Denne læren gir dermed en teologisk begrunnelse for en demokratisk styringsmodell. At Den norske kirke er demokratisk ledet, og at det blir lagt til rette for at flest mulig av medlemmene skal kunne delta i den demokratiske prosessen, er dessuten et viktig kjennetegn på Den norske kirkes identitet som folkekirke.

Samtidig er tjenesten med Ord og sakrament, slik den er beskrevet ovenfor, gitt et særlig ansvar og en spesiell fullmakt. Styring og ledelse skjer følgelig i et *samvirke* mellom kirkens leke medlemmer og dem som representerer den ordinerte tjeneste. Samvirket skjer i hovedsak innenfor rammen av de valgte råd.

Alle kirkelige møter og råd har en forpliktelse til lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag, med en henvisning til § 1. Forslaget er en videreføring av dagens § 28 i kirkeloven.

Samisk kirkeliv - § 7

Det er en naturlig konsekvens og videreføring av Den norske kirkes arbeid med samisk kirkeliv at det samiske innslaget i Den norske kirke blir reflektert i en egen paragraf i kirkeordningen. Bestemmelsen skal reflektere den tilstanden som gjelder i dag.

Den norske kirkes grunnlag som overordnet regelverk - § 8

Det legges opp til at grunnlagsbestemmelsene i kapittel 1 er overordnet øvrig regelverk. Den øvrige kirkeordning og andre kirkelige regelverk må dermed være i samsvar med de regler og prinsipper som kommer til uttrykk i *Den norske kirkes grunnlag*.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

Innledning

Kapitlet omhandler kirkens organisering, den kirkelige inndelingen og styringsorganene. Dette kapittel avløser kapittel 1 i kirkeloven.

Den norske kirke er inndelt i bispedømmer, prostier og sokn. Den kirkelige inndelingen omfatter pr. 1. januar 2018 11 bispedømmer, 100 prostier og 1204 sokn. Prostiene og bispedømmene er administrative enheter mens soknet både er en rettslig selvstendig enhet og definerer den geografisk avgrensede menigheten. Denne strukturen videreføres.

Som følge av endrede regler om medlemskap i ny trossamfunnslov foreslår Kirkerådet mindre justeringer i regler om tilhørighet og medlemskap samt ordning for kirkelige registre og kirkelig stemmerett. Dagens krav om å være bosatt i riket for å kunne være medlem av Den norske kirke foreslås lempet på, slik at også personer uten fast bosted, men som har tilknytning til en menighet, skal kunne registreres som medlem. Det foreslås også å videreføre en tilhørighetsordning for barn der en eller begge foreldre som kirkemedlemmer.

Endringer i kirkelig inndeling, navn på kirker mv. - § 9

Ordningen for endringer i den kirkelige inndelingen legger i dag avgjørelsesmyndighet til departementet, men for endringer innenfor bispedømmet er dette ansvaret lagt til det enkelte bispedømmeråd. Tilsvarende gjelder for fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti. Etter forslaget til ny trossamfunnslov vil det bli helt opp til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om den kirkelige inndelingen. Kirkerådet foreslår å videreføre dagens ordning når det gjelder bispedømmerådets ansvar. For øvrig foreslås det at Kirkerådet ivaretar inndelingsendringer med unntak av opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer, som foreslås lagt til Kirkemøtet.

Kategorialmenigheter og valgmenigheter - § 9

De alternative formene for menighetsdannelse er kategorialmenigheter og valgmenigheter. Kategorialmenighetene retter seg mot bestemte kategorier medlemmer. Valgmenigheter bygger på personlig tilslutning uavhengig av bosted og retter seg dermed ikke mot en bestemt kategori medlemmer. Kirkerådet foreslår at dagens forsøksordning med valgmenigheter videreføres som en fast ordning.

Disse ordningene kommer som supplement til normalordningen som er soknemenigheten.

Overordnet bestemmelse om kirkens styringsorganer - § 10

Kirken har styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det foreslås en bestemmelse som slår dette fast. Bestemmelsen åpner for at Kirkemøtet også kan etablere andre organer, for eksempel organer på prostinivå.

Kirkemøtets rolle som øverste representative organ er forutsatt i dagens kirkelov, men det er ikke uttrykkelig fastsatt. Hva som ligger i å være øverste representative organ, foreslås presisert ved å tilføye at det innebærer en *besluttende* myndighet.

Tilhørighet og medlemskap - § 11

Tilhørighet og medlemskap i Den norske kirke må reguleres i kirkeordningen. Dagens regler i kirkeloven vil, ifølge forslaget til ny trossamfunnslov, bli avløst av mer generelle regler om inn- og utmelding i en ny trossamfunnslov. Dette innebærer at det er behov for å utfylle disse bestemmelsene. Dåp er for eksempel et medlemsvilkår i Den norske kirke og foreslås tatt inn som del av Den norske kirkes grunnlag. Et

annet spørsmål gjelder tilhørighet og hvordan kirken skal forholde seg til barn som har en eller begge foreldre som er medlemmer i kirken.

Vilkåret for medlemskap er i tillegg til dåp at «bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger i utlandet kan være medlem av Den norske kirke». Dette innebærer at det bare er mulig for personer med norsk fødselsnummer å bli medlem i kirken. Denne typen identifisering av medlemmer har vært nødvendig på grunn av finansieringsordningen for tros- og livssynssamfunn generelt. Når dette systemet legges om i forslaget til ny trossamfunnslov, kan det også være grunn til å se nærmere på bosattkravet som medlemskapsvilkår. De senere år har det vært en økning av personer i Norge uten fødselsnummer, men med lovlig opphold. Noen av disse knytter seg til en lokal menighet, og det foreslås i kirkeordningen at også disse skal kunne registreres som medlemmer.

Barn anses etter dagens bestemmelser i kirkeloven å høre inn under Den norske kirke fra fødselen såfremt en av foreldrene er medlem. Dette omtales som en såkalt forrangsbestemmelse for Den norske kirke. Er en av foreldrene medlem i Den norske kirke hører barnet til kirken fremfor det trossamfunnet som den andre forelder eventuelt er medlem i. Det vil si at selv om bare en av foreldrene er medlem av Den norske kirke, har tilhørighet blitt registrert uavhengig av foreldrenes uttrykte ønske om barnets kirketilhørighet. Kirkemøtet har vedtatt at man ikke ønsker videreføring av slike forrangsregler.

På den annen side kan det være ønskelig og viktig å uttrykke fra kirkens side at barn av kirkemedlemmer anses som tilhørig til kirken fra fødselen. På bakgrunn av dette foreslås det en egen bestemmelse i kirkeordningen om tilhørighet. Samtidig legges det opp til en ordning hvor registrering av tilhørighet forutsetter melding og enighet blant foreldrene. I de fleste tilfellene vil melding bli gitt i forbindelse med dåp, og da vil barnet bli fullverdig medlem av kirken. Ettersom forslaget til trossamfunnslov ikke legger opp til tilhørighetsbestemmelser, er det behov for at kirkeordningen presiserer at tilhørighet kan registreres i tillegg til medlemskap, som i kirkens tilfelle forutsetter dåp.

Den norske kirkes medlemsregister - § 12

Forslaget til trossamfunnslov § 15 legger opp til fortsatt lovregulering av at det skal være et sentralt medlemsregister for Den norske kirke og at også kirkelige handlinger skal registreres. I forslaget til kirkeordning foreslås det å presisere at medlemsregisteret også skal kunne omfatte tilhørig barn og at kirkelige handlinger skal inntas i registeret. Dersom kirken ikke lenger får opplysninger om tilhørig barn fra Folkeregisteret, vil slike registreringer være avhengig av melding fra foreldrene.

Nærmere regler om medlemsregisteret og hvilke personopplysninger som skal registreres er fastsatt av Kirkemøtet i 2018. Formålene som disse opplysningene kan brukes til er fastsatt i medlemsregisterforskriften, og har betydning for hvordan den nye personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) skal etterleves av alle kirkelige organer.

Soknebåndsløsning - § 13

Medlemskap i kirken har en nær tilknytning til soknet hvor man er bosatt. Det er her medlemmet har kirkelig stemmerett og kan få kirkelige tjenester. Soknebåndet er et av de viktigste folkekirkelige trekk ved Den norske kirke. Det blir foreslått en bestemmelse i kirkeordningen som slår det fast som en hovedregel at medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn en er bosatt i. Samtidig blir det foreslått en justering i ordning for soknebåndsløsning. I kirkeloven § 4 er det i dag biskopen som i særlige tilfeller og etter søknad fra vedkommende menighetsråd kan samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Forslaget i kirkeordningen går ut på at menighetsrådet i menigheten der en ønsker overføring til, etter søknad fra et medlem, kan samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller en valgmenighet. Det foreslås at biskopen blir klageinstans.

Stemmerett - § 14

På grunn av forslaget om en ordning for soknebåndsløsning foreslås det en bestemmelse som viderefører at ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn. Ettersom en kategorialmenighet ikke er et sokn, vil et medlem av en kategorialmenighet imidlertid fortsatt ha stemmerett både i kategorialmenigheten og i bostedssoknet. Også dette er en videreføring av gjeldende rett.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

Innledning

Kapittel 3 i kirkeordningen skal avløse kapittel 2 i dagens kirkelov, altså kirkelovens §§ 5 til 16. Det er ennå uklart om kommunens ansvar for å finansiere den virksomheten som finner sted i soknet blir videreført i forslag til ny trossamfunnslov. Kirkerådet har likevel tatt utgangspunkt i dette.

Det foreslås mindre justeringer i enkelte paragrafer i dette kapittelet – oppdateringer som følger av endring i annet lovverk.

Reglene om menighetsmøtet og reglene om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet videreføres.

Soknets organer - § 15

Kirkerådet foreslår at menighetsråd innenfor en og samme kommune skal kunne etablere felles menighetsråd for flere sokn uten at det er begrenset til en forsøksordning. Forslaget er i første rekke begrunnet med at det mange steder har vist seg så vellykket med en slik ordning innenfor rammen av forsøk, at det bør åpnes for en mer permanent adgang, som ikke trenger å begrunnes som forsøk – eller lede til soknesammenslåing.

Etter forslaget i denne paragrafen overtar Kirkerådet den godkjenningsmyndighet som i kirkeloven § 5 er lagt til departementet. Unntak fra dette er nevnte bestemmelse om felles menighetsråd på mer permanent basis.

Sammensetning, valgbarhet, uttreden m.m. - §§ 16–18

Dagens sammensetning for menighetsrådet foreslås videreført som i dag.

De tilknyttede bestemmelsene i kirkeloven om plikt til å ta imot valg og rett til fritak foreslås harmonisert med valglovens bestemmelser for det tilsvarende ved valg av kommunestyre, slik at det holder å avgi skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten innen en fastsatt frist, for å få fritak. Bestemmelsene om biskopens, prestens og andres deltakelse i menighetsrådsmøte foreslås også videreført.

Bestemmelsene om uttreden av menighetsrådet i valgperioden foreslås i hovedsak videreført i forslagets § 17. Kirkelovens bestemmelse om uttreden bygger i dag på kommuneloven av 1992. Stortinget behandlet våren 2018 en ny kommunelov som medførte noen språklige endringer. Kirkerådet foreslår å gjøre noen mindre endringer for å harmonisere bestemmelsene med den nye kommuneloven.

Daglig leder av menighetsrådets virksomhet - § 19

Kirkelovens § 8 annet ledd om daglig leder av menighetsrådets virksomhet videreføres i en ny § 19 i kirkeordningen.

Oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd - §§ 20, 23, 24 og 25

Det foreslås ingen endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd i denne høringen.

Det foreslås ingen endring i sammensetning av kirkelig fellesråd, men som følge av at Kirkemøtet ikke har myndighet til å fastsette regler som pålegger kommunen å velge en representant til kirkelig fellesråd (og til menighetsråd i ettsoknskommuner), presiseres det at kommunen *kan* oppnevne en slik representant. Ved fortsatt kommunal finansiering bør det være en forventning fra kirkens side at kommunen er representert i kirkelig fellesråd.

Når det gjelder avklaring av økonomiforvaltning for soknets organer har departementet i brev av 14. februar 2018 varslet at de «i det videre arbeidet med lovforslagene [vil] vurdere nærmere om regnskapsloven bør gjøres gjeldende for soknene.» Dette kan få betydning for utforming av bestemmelsen om at «Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet», som er tatt inn i § 20. Det samme gjelder tilsvarende bestemmelse i § 25.

Menighetsmøtet - §§ 21 og 22

Kirkerådet foreslår at dagens to bestemmelser om menighetsmøtet i kirkelovens §§ 10 og 11 videreføres tilnærmet uendret. Presiseringen i forslaget til § 22 første ledd om at

menighetsmøtet bare avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken *når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse*, er i samsvar med dagens rettstilstand. Dette fremgår blant annet av Kulturdepartementets brev til Kirkerådet av 22. juni 2017.

Opptak av lån - § 26

Kirkeloven § 16 er her videreført med unntak av bestemmelsen i § 16 tredje ledd om soknets konkursvern som er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 12 sjuende ledd.

Kapittel 4. Kirkebygg

Innledning

Forslaget til ny trossamfunnslov legger opp til en nedbygging av dagens lovregulering av kirker. Samtidig foreslås det en lovbestemmelse om at Kirkemøtet gir regler om krav til kirke, forvaltning av kirke og tilhørende fond, kirkens inventar og utstyr, og om bruk av kirke, herunder betaling for bruk.

Det er gode grunner for å gjennomgå og endre enkelte bestemmelser om kirkebygg. Kirkemøtet gjorde også i sak KM 15/15 vedtak om enkelte endringer. Disse vedtakene følges *ikke* opp i denne høringen, men Kirkerådet vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Kirker er signalbygg som både utgjør en viktig del av vår kulturarv og samtidig skal fungere som lokaler til kirkelig aktivitet i dag. Disse hensynene ivaretas gjennom dagens godkjenningsordninger og nærmere retningslinjer i et eget rundskriv (*T-3/2000 Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø*). Med den hjemmelen som foreslås i ny trossamfunnslov, vil Kirkemøtet i samarbeid med Riksantikvaren kunne fastsette ordninger og saksbehandlingsregler som fortsatt sikrer en kulturminnefaglig behandling av kirkebyggsaker, ut over det som kan pålegges i medhold av kulturminnelovens gjeldende bestemmelser.

I denne høringen foreslår Kirkerådet at kirkelovens bestemmelser om kirkebygg tas inn i kirkeordningen. Godkjenningsordninger vil i forslaget tilsvare dagens, men med den forskjellen at departementet ikke lenger vil være godkjennings- eller klageinstans.

Definisjon av og eiendomsrett til kirke - § 27

Forslaget til trossamfunnslov § 13 viderefører dagens regel i kirkeloven § 17 om at kirkene er soknets eiendom med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Det foreslås å presisere i bestemmelsen at etter kirkeordningens ikrafttredelse, er Kirkerådets godkjennelse avgjørende for om nye bygg skal defineres som kirke.

Bestemmelsen viderefører også forutsetningen om at det skal være kirke i hvert sokn.

Når dette videreføres i kirkeordningen, vil imidlertid bestemmelsen kunne få et annet innhold enn i dag. Etter dagens kirkelov har kommunen et økonomisk ansvar for bygging av kirker, og når det opprettes et nytt sokn får kommunen en forpliktelse etter loven. I kirkeordningen vil bestemmelsen først og fremst legge begrensninger på muligheten til å opprette nye sokn på steder hvor det fra før ikke er kirke. Dersom det ikke er kirke fra før i et område hvor et nytt sokn ønskes opprettet, må finansiering av ny kirke avklares nærmere i hvert tilfelle. Forutsetningen vil også være at dette skal være en kirke i kirkeordningens forstand. Det vil si at ulike former for *flerbrukshus*, kulturhus eller lignende ikke er tilstrekkelig. For sokn hvor det ikke er kirke i dag, vil bestemmelsen kunne opprettholde en forventning om at det skal bygges kirke.

Forvaltning og begrensning av rådighet - § 28

Hovedregelen om at forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, slik det fremgår i kirkeloven § 18, foreslås videreført uendret. Det samme gjelder bestemmelsene om begrensning av rådighet, som innebærer at kirker ikke kan avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter.

Det foreslås en åpning for at Kirkerådet kan samtykke i salg av kirker når særlige grunner tilsier, slik som dagens bestemmelse hvor myndigheten er lagt til departementet. Fast eiendom ellers som et sokn eier og som ikke er nødvendig for kirken, kan avhendes med samtykke av bispedømmerådet. Dette er også en videreføring av gjeldende rett og vil for eksempel kunne være aktuell dersom det skal skilles ut en parsell fra kirketomten.

En særlig problemstilling som har blitt vurdert, er langtidsutleie av kirker. I situasjoner der kirkeforvaltningen står overfor store avgjørelser, som å ta en kirke ut av bruk, langtidsutleie, avhending eller nedleggelse, kan det stilles spørsmål om hvor langt fellesrådets myndighet til å disponere over kirkebygget rekker. Biskopen forordner gudstjenester i kirkene, og regelverket for bruk av kirker regulerer menighetsrådets bruk av kirker. Når en kirke ikke lenger har forordnete gudstjenester og videre bruk skal avgjøres, er gode lokale prosesser viktige. Kirkerådet foreslår ikke endringer i regelverket på dette området nå.

For øvrig omfatter bestemmelsen også biskopens godkjenningsmyndighet for anskaffelse og avhending av kirkens inventar og utstyr og menighetsrådets plikt til å føre fortegnelse over inventar og utstyr. Det foreslås ingen endringer her.

Kirkefond - § 29

Kirkelovens bestemmelse om kirkefond foreslås videreført uendret. Hovedregelen er at kapital som er knyttet til en kirke skal samles i et fond, og avkastningen skal da gå til drift og vedlikehold av kirken. Kirkene finansieres i hovedsak over kommunebudsjettene, og det antas at kirkefond ikke lenger har særlig betydning. Testamentariske gaver til kirken eller menigheten skal brukes til det formålet de er gitt til.

Betaling for bruk av kirken - § 30

Kirkemøtet har gitt nærmere regler for bruk av kirkene, som blant annet gir menighetsrådet adgang til å låne ut kirken til for eksempel konserter og presten har rett til å bruke kirken til blant annet kirkelige handlinger. I forbindelse med at kirkeloven ble vedtatt ble det forutsatt at kirkemedlemmer i soknet skulle kunne få utført kirkelige handlinger uten å måtte betale for det. I andre tilfeller vil kirkelig fellesråd kunne kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet. Denne regelen, som i dag fremgår av kirkeloven § 20, foreslås videreført uendret.

Oppføring av ny kirke - § 31

Kirkeloven § 21 gjelder godkjenning ved oppføring av ny kirke samt godkjenning ved nedleggelse og ved ombygging og utvidelse av kirke. Dagens regler på dette området foreslås videreført, men med den endringen at Kirkerådet overtar som godkjenningsinstans der departementet nå har hatt denne oppgaven. Ombygging og utvidelse av kirkene ivaretas i dag av biskopene etter delegasjon fra departementet, jf. departementets brev til biskopene av 15. april 2000. Her foreslås det at myndigheten legges direkte til biskopen i kirkeordningen og med mulighet for Kirkerådet til å gi nærmere regler. Dette innebærer at det for eksempel vil kunne fastsettes en klageordning som tilsvarer dagens hvor Riksantikvaren kan påklage biskopens avgjørelse om å godkjenne ombygging eller utvidelse.

Bestemmelsen om at bygging ikke er tillatt nærmere kirke i spredtbygd område enn 60 meter uten tillatelse etter kirkeloven, er ikke aktuell å videreføre i kirkeordningen. Hensynet til kirkens omgivelser vil måtte ivaretas gjennom annet lovverk som blant annet plan- og bygningslovens regler.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

Kapittel 5 skal erstatte kirkeloven kapittel 4. I all hovedsak er dagens oppgaver for og sammensetning av de regionale og nasjonale kirkelige organer videreført. Kirkerådet foreslår en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som medfører endring av dagens Mellomkirkelig råd.

Bispedømmerådet - §§ 32–34

Kirkerådet legger opp til å videreføre bestemmelsene om bispedømmerådets sammensetning i kirkeordningen i denne omgang. Kirkerådet foreslår imidlertid at bestemmelser om bispedømmerådets varamedlemmer tas direkte inn i kirkeordningen, at det presiseres at alle leke medlemmer velges direkte og at reglene i kirkeordningen § 16 tredje og fjerde ledd om plikt til å ta imot valg og fritak til menighetsrådet gjøres tilsvarende gjeldende for bispedømmerådet.

Kirkerådet foreslår å ta inn en egen § 33 om bispedømmerådets adgang til å gi lederen eller et arbeidsutvalg fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle vært avgjort av rådet. Dette er en videreføring av

gjeldende rett som blir tydeliggjort gjennom en ny paragraf, etter mønster fra tilsvarende bestemmelser om menighetsråd og kirkelig fellesråd.

Kirkemøtet - §§ 35–36

I likhet med bispedømmerådets sammensetning videreføres dagens sammensetning av Kirkemøtet for valgperioden 2019–2023. Kirkerådet foreslår imidlertid at det presiseres direkte i kirkeordningen § 35 at Bispemøtets preses og leder av Samisk kirkeråd er medlemmer av Kirkemøtet. Det medfører ingen endringer i forhold til i dag, ut over at bestemmelsene om dette flyttes fra underliggende regelverk inn i selve kirkeordningen.

Kirkemøtets oppgaver vil fremgå i en rekke paragrafer i kirkeordningen, og noen bestemmelser vil også være regulert av trossamfunnsloven. Paragraf 36 om Kirkemøtets oppgaver inneholder derfor kun noen av Kirkemøtets oppgaver. Kirkerådet foreslår i hovedsak å videreføre bestemmelsene om Kirkemøtets oppgaver, men med noen endringer:

- Dagens bestemmelse om at Kirkemøtet «foreslår retningslinjer for kirkelig inndeling» foreslås opphevet. Dette anses som overflødig når myndigheten til å fastsette nærmere bestemmelser om endring i kirkelig inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti er lagt til Kirkemøtet. Se kapittel 2.
- Dagens bestemmelser i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 om at saker av læremessig karakter skal forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet, foreslås tatt inn i selve kirkeordningen.

Kirkerådet - §§ 37–38

Kirkerådets sammensetning foreslås fastsatt i kirkeordningen § 38 i tråd med Kirkemøtets vedtak i 2018, hvilket innebærer at rådet skal bestå av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet samt en biskop valg av Bispemøtet.

Kirkerådets oppgaver foreslås videreført i kirkeordningen § 38, men det foreslås å ta inn en bestemmelse om at saker av læremessig karakter som avgjøres endelig av Kirkerådet, må forelegges for Bispemøtet før endelig avgjørelse, i en parallell til tilsvarende bestemmelser for Kirkemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak ved andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilrådning, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse.

Bispemøtet - § 39

Kirkerådet foreslår å fastsette en ny formålsbestemmelse om Bispemøtet i kirkeordningen § 40 annet ledd, som tydeliggjør det kollegiale aspektet ved biskopenes tilsynstjeneste. Kirkerådet foreslår også å videreføre ordningen med at Bispemøtet som hovedregel ikke kan binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner. Det åpnes likevel for at det i medhold av kirkeordningen kan bestemmes særskilt unntak fra hovedregelen. Dette vil for eksempel være aktuelt i tilfeller hvor Bispemøtet er gitt myndighet til å gi regler som har betydning for

biskopenes tjeneste. Det foreslås videre å gjøre dagens reglement for Bispemøtet overflødig, ved å ta inn de viktigste bestemmelsene i kirkeordningen, i stedet for at Kirkemøtet fortsatt skal gi nærmere regler. Det innebærer at det tas inn bestemmelser om at Bispemøtet skal ha sekretær og at Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet i paragrafen.

Kirkemøtet tidligere har bestemt at Bispemøtet behandler læreklager og at også klagenemnda kan melde saker til Bispemøtet. Dette tas derfor inn i § 39.

Den norske kirkes klagenemnd - §§ 40–41

Kirkerådet foreslår å videreføre dagens sammensetning og oppgaver for Den norske kirkes klagenemnd ved å ta inn bestemmelser om dette i kirkeordningen §§ 40 og 41.

Samisk kirkeråd - §§ 42–43

Kirkerådet foreslår å ta inn bestemmelser om Samisk kirkeråds sammensetning og oppgaver i kirkeordningen §§ 42 og 43. Forslaget bygger på dagens sammensetning og oppgavefordeling, slik det kommer til uttrykk i dagens Statutter for Samisk kirkeråd.

Mellomkirkelig råd i en ny tid – økumenikk og internasjonalt samarbeid

Mellomkirkelig råd er i dag et organ valgt av Kirkemøtet, som har i oppdrag å ivareta Den norske kirkes økumeniske og internasjonale relasjoner. Mellomkirkelig råd har siden 1984 vært et råd under Kirkemøtet. Rammebetingelsene for økumenikk, interreligiøs dialog og internasjonalt samarbeid har endret seg siden 1984, noe som har gjort at disse oppgavene tydeligere har blitt et ansvar for hele kirken. Kirkerådet foreslår derfor en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som innebærer at Mellomkirkelig råd endres til et fagutvalg, for eksempel knyttet til både Kirkerådet og Bispemøtet. Endringen medfører at organet får en tydeligere faglig rolle, samtidig som den demokratiske forankringen til saksfeltet videreføres gjennom at viktige beslutninger fattes av Kirkerådet eller Kirkemøtet, avhengig av sakstype.

Som følge av at Kirkerådet foreslår å endre Mellomkirkelig råds status til et fagutvalg, anses det ikke som aktuelt å ta inn bestemmelser om rådet i kirkeordningen, men Kirkerådet anser det som naturlig at Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om Mellomkirkelig råd.

Ungdomsdemokrati - § 44

Kirkerådet foreslår å regelfeste i kirkeordningen en struktur for ungdomsmedvirkning i Den norske kirke. Forslaget inneholder en formålsparagraf, bestemmelser om ungdomsting og ungdomsråd i hvert bispedømme samt bestemmelser om et nasjonalt Ungdommens kirkemøte og et nasjonalt utvalg foreslått kalt Den norske kirkes ungdomsutvalg. Forslaget innebærer en formalisering av dagens ungdomsstruktur.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

Kapittel 6 i kirkeordningen skal erstatte nødvendige bestemmelser i kirkeloven kapittel 5, som ikke er overflødige eller dekket andre steder.

Rett og plikt til å delta i møte - § 45

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelser om møte- og stemmeplikt i kirkelige organer, som i dag er fastsatt i kirkeloven, med ett unntak: Medlemmer i kirkelige organer i ungdomsdemokratiet i Den norske kirke foreslås ikke å ha stemmeplikt.

Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste - § 46

Bestemmelsen er en videreføring av kirkeloven § 31 med unntak av annet ledd om at «All prestedtjeneste skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.» Denne bestemmelsen er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 14 annet ledd.

Medlemskapsvilkår for tilsatte og ombud - § 47

Som følge av at det ifølge lovutkastet til ny trossamfunnslov ikke lenger vil være lovfestet en adgang til å fastsette et generelt medlemskapskrav for kirkelige ombud og tilsatte i Den norske kirke, vil krav om medlemskap komme inn under de generelle reglene i likestillings- og diskrimineringsloven. Kirkerådet legger likevel til grunn at det er anledning til å fastsette medlemskapskrav for kirkelige ombud (f.eks. menighetsrådsmedlemmer), og foreslår derfor å videreføre et slikt krav. Kirkerådet foreslår også å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten skal oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke for tilsetting i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, i tråd med adgangen i likestillings- og diskrimineringsloven § 9. Biskopen vil i særlige tilfeller kunne dispensere fra kravet. Samtidig foreslås det å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten plikter å vurdere om det er adgang til å oppstille et krav til medlemskap for andre kirkelige stillinger.

Kirkeloven § 29 om at kirkelige organer kan kreve fremleggelse av barneomsorgsattest fra personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige, er videreført med en tilsvarende bestemmelse for alle tros- og livssynssamfunn, i trossamfunnsloven § 19. Kirkerådet legger til grunn at dagens praksis videreføres og at hjemmelen i trossamfunnsloven er tilstrekkelig.

Partssammensatt utvalg mm. - § 48

For å sikre fortsatt gode ordninger for medbestemmelse for kirkelig tilsatte som har kirkelig fellesråd og menighetsråd som arbeidsgiverorgan, foreslår Kirkerådet å videreføre bestemmelsen fra kirkeloven § 35 med noen mindre endringer.

Forslaget søker å harmonisere bestemmelsen med den nye kommuneloven § 5-10.

Det presiseres at alle tilsatte er valgbare og stemmeberettigede til partssammensatte utvalg, også de som eventuelt ikke er medlem av Den norske kirke.

Kirkerådet foreslår at bestemmelsen i kirkeloven § 35 annet ledd, ikke videreføres i kirkeordningen, da den anses som overflødig. Det følger av rettssubjektene *soknets* og *Den norske kirkes* private autonomi at deres organer, innenfor deres nærmere ansvarsområde, vil kunne gi en arbeidsgiverorganisasjon fullmakt til å inngå og si opp tariffavtale, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på vegne av rettssubjektet. Kirkerådet mener det derfor er overflødig å videreføre slike bestemmelser i kirkeordningen.

Saksbehandlingsregler - § 49

Kirkemøtet har gått inn for at forvaltningsloven, offentleglova og reglene om offentlige organer i arkivloven fortsatt skal bestemmes i lov at skal gjelde for Den norske kirke. Kirkerådet foreslår en bestemmelse også i kirkeordningen § 49 som viderefører dette samt dagens særregler i habilitetsaker.

Kirkerådet foreslår å fastsette at mållova legges til grunn for den virksomheten som drives av kirkelige organer. Dette er ment som en videreføring av tidligere rett, slik den var frem til 1. januar 2017. Det innebærer at mållovas avgrensning for Den norske kirkes del til å gjelde den administrative delen av virksomheten, samt veiledning som vil være å finne i mållovas forarbeider, fortsatt vil ha betydning. Med *den administrative delen av virksomheten* menes kontordrift.

Endringsregler - § 50

Videre foreslår Kirkerådet særskilte endringsregler for bestemmelsene i kapittel 1 *Den norske kirkes grunnlag*, etter modell fra Grunnloven. En slik prosedyre innebærer at et endringsforslag kan fremsettes, men ikke tas til behandling i én kirkemøteperiode. Først i neste periode, etter et valg, kan forslaget realitetsbehandles og vedtas med 2/3 flertall. Det foreslås også særskilte endringsregler knyttet til de bestemmelsene i kirkeordningen som regulerer Bispemøtets rolle som læreorgan overfor Kirkemøtet og Kirkerådet. Endringer av disse bestemmelsene krever også 2/3 flertall. Øvrige bestemmelser i kirkeordningen kan endres ved alminnelig flertall.

Utkast til kirkeordning

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

§ 1. Den norske kirkes læregrunnlag

Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke som bekjenner troen på den treenige Gud og evangeliet om frelse i Jesus Kristus slik det er gitt oss i Det gamle og Det nye testamente og uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt Den uforandrede augsburgske bekjennelse fra 1530 og Luthers lille katekisme.

§ 2. Den norske kirke som del av den verdensvide kirke

Den norske kirke er en del av den ene hellige, allmenne og apostoliske kirke og er forpliktet til å fremme kirkens synlige enhet i verden.

§ 3. Dåp og tjeneste

Ved dåpen til den treenige Guds navn blir mennesket forenet med Kristus og innlemmet i den kristne kirke. Dåp er en forutsetning for å være medlem i Den norske kirke. Alle døpte er kalt til å tjene Gud og medmennesker og å ta del i kirkens liv.

§ 4. Den norske kirkes oppdrag

Den norske kirke skal forkynne evangeliet, forvalte sakramentene og utøve nestekjærlighet. I gudstjenesten samles menigheten. Der utrustes og sendes den slik at kirken kan virkeliggjøre sitt kall til å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

§ 5. Tjenestefellesskap og de vigslede tjenestene

Den norske kirkes oppdrag blir ivaretatt i et tjenestefellesskap av frivillige, ansatte og vigslede personer. Den norske kirke vigsler til tjeneste som diakon, kantor, kateket og prest og til tjeneste som biskop.

§ 6. Organisering av Den norske kirke

Den norske kirke er landsdekkende og inndelt i sokn. Menigheten er fellesskapet av dem som tilhører Den norske kirke og bor i soknet. Soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne.

Hver menighet har en ordnet prestetjeneste og står under tilsyn av en biskop.

Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skjer på alle nivåer i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for tjenesten med Ord og sakrament.

Alle kirkelige møter og råd skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag.

§ 7. Samisk kirkeliv

Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke.

§ 8. Forholdet til den øvrige kirkeordning

Den norske kirkes ordninger og praksis skal være i samsvar med Den norske kirkes grunnlag.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9. Kirkelig inndeling, navn på kirker og kirkelige enheter, særskilte menighetsformer

Soknet er den geografiske og administrative rammen om menigheten. Hvert sokn hører til et prosti. Hvert prosti hører til et bispedømme.

Opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer fastsettes av Kirkemøtet. Andre endringer i den kirkelige inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti fastsettes av bispedømmerrådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkerådet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer, og foretar samtidig de nødvendige lempninger i anvendelsen av kirkeordningen.

Særskilt ordning for kategorialmenigheter fastsettes av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fastsetter også særskilt ordning for valgmenigheter.

§ 10. Kirkens organer

Den norske kirke skal ha egne styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det kan også etableres andre organer etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet er Den norske kirkes øverste representative og besluttende organ.

§ 11. Tilhørighet og medlemskap

Bare person som er døpt ved kristen dåp og som er bosatt i riket, har lovlig opphold i riket eller er norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke. Ingen kan bli medlem av Den norske kirke så lenge vedkommende er medlem av et annet trossamfunn i Norge.

Den norske kirke anser barn som tilhørende kirken når en eller begge foreldre er medlem. Melding om at et barn skal høre til kirken, gis på tilsvarende måte som ved inn- og utmelding. Barn av foreldre som ikke er medlemmer av Den norske kirke kan også registreres som tilhørende. Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem anses tilhørigheten som opphørt.

Den som er over 15 år, kan selv melde seg inn i eller ut av Den norske kirke. Foreldre med foreldreansvar kan melde barn under 15 år inn i eller ut av Den norske kirke. Før barn som har fylt 12 år meldes inn, må barnet ha gitt samtykke. Ved innmelding av barn under 12 år har barnet rett til å bli hørt etter alder og utvikling. Den som ikke tidligere er døpt ved kristen dåp, blir medlem gjennom dåp i Den norske kirke.

Innmelding i og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til prest med ansvar for inn- og utmeldinger i vedkommende sokn. Henvendelsen kan også rettes til Kirkerådet, herunder gjennom egen elektronisk løsning for inn- og utmelding. Utmelding kan alltid skje skriftlig.

Nærmere regler om inn- og utmelding av Den norske kirke fastsettes av Kirkemøtet.

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.

§ 12. Registrering i Den norske kirkes medlemsregister

I Den norske kirkes medlemsregister registreres i tillegg til medlemmer også personer som anses som tilhørende, jf. § 11 første ledd.

Opplysninger om døpte, konfirmerte, vigsler til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.

§ 13. Medlemskap i kirken

Medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn medlemmet er bosatt i.

Vedkommende menighetsråd kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller til en valgmenighet. Slik avgjørelse regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, med biskopen som klageinstans.

Medlemmer av Den norske kirke blir betjent av kirkens ansatte i det soknet der de er medlemmer, og får likeledes tilbud om kirkens tjenester i gudstjenester og kirkelige handlinger i tråd med de liturgiske ordninger Kirkemøtet har fastsatt.

§ 14. Stemmerett og valg

Hvert medlem av Den norske kirke som bor i eller er registrert i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, har kirkelig stemmerett.

Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn.

Kirkemøtet gir regler om kirkelig manntall og om innføring i dette.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 15. Soknets organer

I hvert sokn skal det være et menighetsråd. I kommuner med flere sokn skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd.

Menighetsråd innenfor en og samme kommune kan med bispedømmerådets godkjenning etablere et felles menighetsråd etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av kirkeordningen at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ. I kommuner med bare ett sokn utøver menighetsrådet de funksjoner som ellers ligger til kirkelig fellesråd. Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle

hvilket organ som treffer avgjørelse og opptrer på vegne av soknet samt når den kommunale representanten skal tiltre menighetsrådet i henhold til § 16 annet ledd.

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene kan Kirkerådet godkjenne forsøk som avviker fra kirkeordningens bestemmelser om organiseringen av soknets organer i kommuner med mer enn ett sokn, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Kirkerådet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.

Ved endringer i kommunegrenser eller sammenslåing av kommuner gjelder bestemmelsene i inndelingslova om økonomisk oppgjør i kapittel V og gjennomføring i kapittel VI tilsvarende for kirkelig fellesråd så langt det passer. Bispedømmerådet utøver den myndighet som i inndelingslova er lagt til Fylkesmannen.

§ 16. Menighetsrådets sammensetning

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. For de valgte medlemmer velges samtidig minst fem varamedlemmer. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

I kommuner med bare ett sokn kan kommunen velge ett medlem og ett varamedlem til menighetsrådet, som tiltreter rådet når dette behandler saker som i kommuner med flere sokn tilligger kirkelig fellesråd. Dette medlem kommer i tillegg til dem som velges etter første ledd.

Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg, er alle som har stemmerett ved valget og som vil ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er fritatt.

Rett til å kreve seg fritatt for valg til menighetsråd har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Biskopen kan bestemme at en annen prest enn soknepresten skal være medlem av menighetsrådet. Biskopen bestemmer også hvordan prestene skal være varamedlemmer for hverandre.

Biskopen og prosten har rett til å ta del i menighetsrådsmøte, men uten stemmerett. Det samme gjelder soknepresten dersom vedkommende ikke er medlem av rådet. Menighetsrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 17. Uttreden av menighetsrådet i valgperioden

Den som taper valgbarheten til menighetsrådet i valgperioden, trer endelig ut av rådet. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra soknet for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

Menighetsrådet kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.

Hvis det blir tatt ut siktelse eller tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, 170 bokstav b, 171 til 173, 208 til 211, 353, kapittel 27 eller 30, og forholdet er knyttet til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. Hvis det dreier seg om forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, gjelder ikke vilkåret om at forholdet skal være knyttet til utøvelse av verv eller tjeneste for menighetsrådet eller kirkelig fellesråd. Hvis et menighetsrådsmedlem dømmes for ett eller flere av de nevnte straffbare forholdene, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre endelig ut av rådet.

Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved flertallsvalg, skal varamedlemmer tre inn i den nummerorden de er valgt. Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved forholdsvalg, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerorden varamedlemmene er valgt.

§ 18. Formene for menighetsrådets virksomhet

Menighetsrådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Nærmere regler om formene for menighetsrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 19. Daglig leder av menighetsrådets virksomhet

Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.

§ 20. Menighetsrådets oppgaver

Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.

Menighetsrådet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet.

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er fastsatt. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.

Menighetsrådet medvirker ved tilsetting i kirkelige stillinger etter de regler som gjelder til enhver tid.

Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger.

Menighetsrådet forbereder og gir innstilling til avgjørelse i alle saker som legges frem for menighetsmøtet, jf. § 21, eller som menighetsmøtet selv tar opp.

Menighetsrådet gir hvert år menighetsmøtet en orientering om det kristelige arbeidet i soknet.

Menighetsrådet skaffer til veie de opplysninger og gir de uttalelser som kirkelig myndighet ber om.

§ 21. Menighetsmøtet

Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter frem personlig, kan stemme. Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.

Menighetsmøtet kalles sammen av menighetsrådet så ofte det er påkrevd eller finnes ønskelig eller når minst 20 av soknets stemmeberettigede krever det.

Nærmere regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 22. Menighetsmøtets oppgaver

Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse. Menighetsmøtet avgjør også andre saker som etter nærmere bestemmelse av Kirkemøtet eller andre kirkelige organer blir overlatt til menighetsmøtets avgjørelse.

Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sokn.

For øvrig gir menighetsmøtet uttalelse når kirkelige myndigheter ber om det eller når menighetsmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

§ 23. Kirkelig fellesråds sammensetning

Kirkelig fellesråd består av:

- a) to menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd, og
- b) en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a.

I tillegg kan kommunen velge en representant.

Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert menighetsråd.

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.

Nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd gis av Kirkemøtet.

Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Fellesrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 24. Formene for kirkelig fellesråds virksomhet

Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.
Nærmere regler om formene for kirkelig fellesråds virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 25. Kirkelig fellesråds oppgaver

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d) anskaffelse og drift av kirkekontor,
- e) administrativ hjelp for prostens virksomhet nasjonalt og tilskudd til det,
- f) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 48 første ledd myndighet til å foreta tilsetting og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet.

Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd..

§ 26. Opptak av lån på soknets vegne

På soknets vegne kan det bare opptas lån når dette er godkjent av bispedømmerådet.

På soknets vegne er det ikke tillatt å garantere for andres økonomiske forpliktelser eller stille eiendeler til sikkerhet for andres gjeld.

Kirkelig fellesråd plikter å treffe vedtak om betalingsinnstilling når et sokn på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld. Melding om slikt vedtak skal straks sendes bispedømmerådet. Bispedømmerådet iverksetter de tiltak som anses nødvendig.

Kapittel 4. Kirker

§ 27. Definisjon av og eiendomsrett til kirke

Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter kirkeordningens ikrafttredelse er godkjent som kirke av Kirkerådet.

Det skal være kirke i hvert sokn.

Kirkene er soknets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Soknene i en kommune kan i fellesskap eie kirker.

§ 28. Forvaltning av kirkene og begrensning av rådighet

Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellelråd, med mindre annet er bestemt av departementet før kirkeordningens ikrafttredelse eller deretter av Kirkerådet.

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Kirkerådet kan likevel samtykke i salg når særlige grunner tilsier det.

Formuesrettigheter som er knyttet til en kirke, kan ikke skilles fra den. Fast eiendom som ikke er nødvendig for kirken, kan likevel avhendes med samtykke av bispedømmerådet.

Menighetsrådet fører fortegnelse over inventar og utstyr i soknets kirker. Anskaffelse og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen.

§ 29. Kirkefond

Kapital som er knyttet til en kirke, samles i et kirkefond. Fondet forvaltes av kirkelig fellelråd. Kirkerådet kan gi nærmere regler om forvaltningen. Avkastningen skal benyttes til kirkens drift og vedlikehold. Med bispedømmerådets samtykke kan avkastningen benyttes til andre kirkelige formål i soknet eller i andre sokn i kommunen.

Fondets kapital kan med bispedømmerådets samtykke benyttes til kirkelige formål i soknet eller i andre sokn innen kommunen.

Reglene i første og annet ledd gjelder ikke dersom noe annet følger av testamentariske eller andre særlige bestemmelser.

§ 30. Betaling for bruk av kirken mv.

For benyttelse av kirken til gudstjeneste eller annen oppbyggelse tas det ikke betaling. Det samme gjelder kirkelige handlinger som utføres i forbindelse med en gudstjeneste.

For benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste kan kirkelig fellelråd kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om bruk av kirkene.

§ 31. Oppføring av ny kirke mv.

Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukbar og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sokn der det fra før ikke er kirke.

Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i soknet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kirkerådet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.

Oppføring av ny kirke og nedlegging av kirke skal godkjennes av Kirkerådet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

Ombygging og utvidelse av kirke skal godkjennes av biskopen etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkerådet.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

§ 32. Bispedømmerådets sammensetning

Bispedømmerådet består av:

- a) biskopen,
- b) en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c) en lek kirkelig tilsatt valgt av de leke kirkelig tilsatte i bispedømmet,
- d) sju andre leke valgt direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e) en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og
- f) en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Reglene i § 16 tredje og fjerde ledd og § 17 gjelder tilsvarende for bispedømmerådet.

§ 33. Formene for bispedømmerådets virksomhet

Bispedømmerådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Bispedømmerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Nærmere regler om formene for bispedømmerådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 34. Bispedømmerådets oppgaver

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.

Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

Bispedømmerådet utfører de oppgaver som det etter avtale blir overlatt av det enkelte menighetsråd eller kirkelige fellesråd.

§ 35. Kirkemøtets sammensetning

Kirkemøtet består av preses i Bispemøtet, medlemmene av bispedømmerådene og lederen av Samisk kirkeråd valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 36. Kirkemøtets oppgaver

Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Som øverste representative og besluttede organ i Den norske kirke fastsetter Kirkemøtet kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenstlige bøker i kirken. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkelig og ivareta Den norske kirkes økumeniske oppgaver og internasjonale samarbeid.

Kirkemøtet

- a) gir uttalelse i saker om vesentlige endringer i bestemmelsene i kapittel 3 i trossamfunnsloven,
- b) fastsetter retningsgivende planer og programmer for den kirkelige undervisning, diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet,
- c) fastsetter kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk,
- d) utfører de oppgaver det er gitt i trossamfunnsloven eller kirkeordningen.

Kirkemøtet kan uten hinder av bestemmelsene i kirkeordningen her godkjenne forsøk med valgperiode på to år og direkte valg til kirkelig fellestråd og bispedømmeråd. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.

Saker av læremessig karakter forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkemøtet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Ved annen gangs behandling i Kirkemøtet stilles krav om minst 2/3 flertall dersom vedtaket ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding.

Kirkemøtet kan delegere sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene og til Den norske kirkes klagemnd.

§ 37. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet og en biskop valgt av Bispemøtet. For hvert medlem velges det ett personlig varamedlem.

Reglene i § 17 gjelder tilsvarende for Kirkerådet.

Nærmere regler for valg av Kirkerådet fastsettes av Kirkemøtet.

§ 38. Kirkerådets oppgaver mm.

Kirkerådet forbereder de saker som skal behandles av Kirkemøtet, og iverksetter Kirkemøtets beslutninger.

Kirkerådet leder kirkens arbeid på nasjonalt nivå.

Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet.

Saker av læremessig karakter hvor Kirkerådet er vedtaksorgan, forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkerådet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkerådet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak i andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse. Reglene i § 36 femte ledd kommer da til anvendelse.

Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler for Kirkerådets virksomhet.

§ 39. Bispemøtet

Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke, ivareta kirkens lære og teologi og fremme enhet i kirken og med andre kirker. Bispemøtet virker også for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene. Bispemøtet utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet og avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet, Kirkerådet og Den norske kirkes klagenemnd.

Bispemøtet kan ikke binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner, med mindre det er særskilt bestemt i medhold av kirkeordningen.

Bispemøtet avgjør læreklager mot enkeltpersoner etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

Bispemøtet skal ha sekretær.

Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.

§ 40. Klagenemndas sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd består av følgende medlemmer:

- en leder som er eller har vært dommer i de alminnelige domstoler eller i Arbeidsretten,
- ett medlem som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap,
- ett medlem som har teologisk doktorgrad,
- ett medlem som er prest og har særlig kompetanse i kirkerett,
- ett øvrig medlem.

Klagenemndas medlemmer velges med et tilsvarende antall personlige varamedlemmer av Kirkemøtet på det første møtet i dets valgperiode. Blant medlemmene skal det være minst to personer av hvert kjønn og tilsvarende for varamedlemmene. Medlemmene velges for fire år.

Kirkemøtet velger leder av klagenemnda. Klagenemnda velger selv sin nestleder.

Utelukket fra å bli valgt inn i klagenemnda er biskoper, medlemmer av Kirkerådet og de øvrige sentralkirkelige råd, ansatte i den sentralkirkelige administrasjon samt ansatte i bispedømmeadministrasjonene.

§ 41. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda

- a) avgjør klager etter kirkeordningen § 46 annet ledd,
- b) avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av Kirkerådets direktør og assisterende direktør samt Bispemøtets generalsekretær,
- c) treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop,
- d) avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og
- e) utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.

Kirkemøtet gir nærmere regler om klagenemnda.

§ 42. Samisk kirkeråds sammensetning

Samisk kirkeråd består av:

- a) Samisk kirkeråds leder, valgt av Kirkemøtet,
- b) fire andre medlemmer, valgt av Kirkemøtet,
- c) en biskop, valgt av Bispemøtet.

I tillegg kan Sametinget oppnevne ett medlem med varamedlem. For hvert medlem skal det velges ett personlig varamedlem.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.

§ 43. Samisk kirkeråds oppgaver

Samisk kirkeråd for Den norske kirke er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv og har som oppgave å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.

§ 44. Ungdomsdemokrati i Den norske kirke

Den norske kirke skal ha en ungdomsstruktur bestående av regionale og nasjonale organer som skal gi unge i alderen 15–30 år mulighet til å medvirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt i Den norske kirke.

I hvert bispedømme skal det være et ungdomsting og et ungdomsråd. På nasjonalt nivå skal det være et Ungdommens kirkemøte og et ungdomsutvalg.

Forslag til vesentlige endringer i denne paragraf skal forelegges Ungdommens kirkemøte. Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om organene etter annet ledd.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 45. Rett og plikt til å delta i møte

Medlemmer av et kirkelig organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall.

Medlemmer som er til stede i et kirkelig organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme. Ved valg og vedtak om tilsetting er det adgang til å stemme blankt.

Medlemmer i et kirkelig organ omtalt i § 44 kan avstå fra å stemme.

§ 46. Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste

Ingen kan tilsettes som prest eller ordineres til prestedtjeneste i Den norske kirke uten å ha de kvalifikasjoner som fastsettes av Kirkemøtet.

Prest som gjør seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsen, kan fratras retten til å utføre prestedtjeneste etter nærmere regler om saksbehandling og klageadgang fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og gir nærmere regler om vilkår mv. for prester, proster og biskoper.

§ 47. Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte og ombud

Kirkelige ombud skal være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det. For nasjonale ombud er preses i Bispemøtet dispensasjonsmyndighet.

Ved tilsetning i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) § 9. Biskopen kan gi dispensasjon fra plikten til å oppstille slikt krav når særlige grunner tilsier det. Ved tilsetning i andre kirkelige stillinger skal tilsettingsmyndigheten vurdere om det er adgang til å oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke etter samme bestemmelse.

§ 48. Partssammensatt utvalg m.m.

I tilknytning til kirkelig fellesråd og menighetsråd som utøver arbeidsgiveransvar, skal det opprettes et partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og soknene eller soknet som arbeidsgiver. Hvis minst $\frac{3}{4}$ av de tilsatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger. Utvalget settes sammen av representanter for rådet og representanter for de tilsatte. De tilsattes representanter velges av og blant de tilsatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for rådet. Rådet velger utvalgets leder og nestleder blant disse.

Representanter for de tilsatte har møte- og talerett i kirkelig fellesråd og menighetsråd samt i underutvalg oppnevnt av slikt organ når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og fellesråd/menighetsråd som arbeidsgiverorgan.

Representanter for de tilsatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikt, rettsvister med arbeidstakere eller oppsigelse av tariffavtaler.

Kirkelig fellesråd fastsetter selv nærmere retningslinjer for møterett etter annet ledd.

§ 49. Saksbehandlingsregler

Forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker, kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.

Vedtak i et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel II, med følgende særregler:

- a) Ugildhet inntreer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b) Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

Bokmål og nynorsk er likeverdige målformer og skal være likestilte skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke anvendes mållovas regler for statstjenesten for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten.

§ 50. Endringsregler

Forslag til endringer i bestemmelsene i kapittel 1 må fremsettes på det første, andre eller tredje kirkemøtet etter et valg. Det første, andre eller tredje kirkemøtet etter neste valg tar stilling til forslaget. Et vedtak om endring krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer. Før Kirkemøtet tar stilling til forslag til endringer i bestemmelsene, skal forslaget ha vært gjenstand for en forutgående behandling i Bispemøtet etter nærmere regler gitt av Kirkemøtet.

Et vedtak om endring av § 36 fjerde og femte ledd, § 38 fjerde og femte ledd og § 50 krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer.

Øvrige bestemmelser kan endres ved alminnelig flertall.

Høring – kirkeordning for Den norske kirke

Høringssvar fra Søndre Skjeberg menighetsråd

Hovedsynspunkt

Søndre Skjeberg menighetsråd (heretter MR) slutter seg til hovedtilnærmingen i høringsdokumentet, om at kirkeordningen i første omgang bør være en konvertering av dagens ordning i kirkeloven, tilpasset forslaget til ny trossamfunnslov, uten større endringer i materielle bestemmelser og i kirkens organisasjon. MR ser at lovendringen medfører behov for omgjøring av kirkelovens bestemmelser til kirkeordning gitt av Kirkemøtet. Vi forutsetter videre at ved evt andre endringer i trossamfunnsloven enn det man har forutsett vil dette bli tatt opp til ny behandling og tatt inn i den nye kirkeordningen så raskt som mulig, og da uten at reglene i den foreslåtte § 50 må komme til anvendelse.

Til Kap.1. Den norske kirkes grunnlag

Høringsdokumentet inneholder et nytt kapittel om «Den norske kirkes grunnlag». MR anser et slikt overordnet kapittel i kirkeordningen som nødvendig, og støtter innholdet i denne.

Vi har ingen spesielle kommentarer til § 1 – 4

§ 5 Når det gjelder formuleringen om «Tjenestefellesskap» i § 5, er vi glade for at det her presiseres at alle de dømte i bunn og grunn har det samme ansvaret i et bredt tjenestefellesskap av frivillige og ansatte både «lek kirkelig tilsatte» og vigslede medarbeidere. Det er viktig at lekfolkets plass og rolle løftes frem som viktig for tjenestefellesskapet av alle dømte.

§ 6 Vi synes dette er en fin fremstilling av kirkens organisering, og det er en viktig presisering at kirken er både lokal, regional og sentral, og at alle kirkelige møter og råd er en del av felleskapet Den Norske Kirke.

§ 7 og 8 Ingen kommentarer

Til Kap.2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9 MR er positive til at soknebegrepet og menighetsbegrepet relateres til og belyser hverandre i blant annet denne paragrafen.

Høringsdokumentet innfører «lovlig opphold i riket» som en ny forutsetning for medlemskap i Den norske kirke ved siden av kravet om å være «bosatt i riket». Begge disse bestemmelsene angir tilleggskriterier for medlemskap ved siden av dåp, som kirkelig sett er det eneste avgjørende medlemskriteriet. Høringsnotatet motiverer i tillegg med et ønske om å lempe på dagens krav om å være bosatt i riket, slik at også personer uten fast bosted, men som har fast tilknytning til en menighet, skal kunne registreres som medlem. MR mener innføringen av «lovlig opphold i riket» kan leses som en innstramming av medlemskapsbetingelsene. Vi mener primært det ikke bør være slike medlemskapsbetingelser ved siden av dåp, og at det bør skjelnes tydeligere mellom kirkens medlemskapskriterier i kirkeordningen og statens kriterier for støtteberettigede medlemmer i lovgivningen. Dersom en skal lempe på formuleringen «bosatt i riket», foreslår vi at «oppholder seg i riket» erstatter denne formuleringen.

Høringsdokumentet integrerer tydeligere medbestemmelsesregler for barn i leddet om barns påvirkning på eget medlemskap. Vi støtter også dette.

Det må også tas inn noe her om hvordan kirken kan registrere sine medlemmer og i hvilken grad man kan benytte kirkens register til oppfølging, rekruttering av nye medlemmer og lignende.

Menighetsrådet er glade for at kirkens organisering i denne omgang videreføres, men vil likevel allerede nå påpeke viktigheten av den lokale tilhørigheten for hvert enkelt sogn/menighet. Vi mener det vil være av avgjørende betydning også for fremtiden at det er en nær relasjon mellom størrelser som for eksempel menighetsråd/fellesråd og kommunestrukturen i Norge. Dette blir selvfølgelig særlig viktig dersom kirken fortsatt helt eller delvis skal finansieres via «kommunestrukturen» som i dag.

§ 10 MR vil mene at det i kirkeordningen bør legges inn en bestemmelse om at det kan etableres/være et fellesorgan for flere sogn – altså dagens kirkelige fellesråd. MR vil foreslå at dette tas inn på følgende måte: «Den norske kirke skal ha egne styringsorganer både på sokne, kommune/regions/prostinivå og på bispedømmenivå, samt på nasjonalt nivå. Der dette anses formålstjenlig kan et eller flere av disse nivåene slås sammen/ ses i sammenheng med hverandre.»

§ 11 Vi støtter ordlyden i denne og er glade for presiseringen av barns tilhørighet og av barns rettigheter ut fra barnets aktuelle alder osv. Det er viktig at denne paragrafen blir «håndterbar» lokalt slik at den ikke skaper unødig byråkrati for de som ønsker at deres barn skal være registrert som tilhørig frem til de selv kan velge egen tilhørighet til trossamfunnet.

§ 12 Ingen kommentar

Til Kap.3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 13 – 18 MR er glade for presiseringen av at valgreglene for valg til menighetsråd og bispedømmeråd tilpasses reglene for de offentlige valg. Vi mener det er spesielt viktig at det vil være mulighet for at kandidater kan søke seg fritatt fra å stå på liste. På denne måten kan man forhåpentligvis forhindre at noen blir valgt inn i kirkelige råd for aldri å møte opp, slik det nok har vært noen tilfeller av hittil.

§ 19 – 26 Ingen kommentarer utover at det er en viktig presisering at de lokalkirkelige organer er forpliktet på kirkemøtets vedtak såfremt ikke kirkemøtet har overlatt det/de aktuelle spørsmål til menighetsmøtets avgjørelse.

Til Kap.4. Kirkebygg

§ 27 – 31 MR støtter kirkerådets forslag til disse paragrafene og vil samtidig påpeke viktigheten av at det fortsatt bør være slik at kirkens medlemmer bosatt i soknet må få utført kirkelige handlinger uten at det skal kreves noen form for egenandel eller betalinger for dette. Det er etter MR sin mening et viktig prinsipp at kostnader til slike handlinger tas inn via det offentlige, slik at det ikke fremstår som om man må betale for de enkelte tjenestene/kirkelige handlingene for de som allerede står som medlemmer i soknet der handlingen ønskes utført.

Til Kap.5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

§ 32 – 44 MR støtter de foreslåtte paragrafene og vil særlig påpeke viktigheten av at det holdes direkte valg på leke medlemmer til bispedømmerådene. Videre mener vi det er en fornuftig konklusjon i forhold til tankene som er skissert omkring dette at Mellomkirkelig råd tas ut av kirkeordningen og at kirkemøtet får i oppgave å fastsette nærmere bestemmelser om Mellomkirkelig råd. MR er også glade for at ungdomsdemokratiet i vår kirke nå formaliseres gjennom at regler for dette tas inn i § 44 i kirkeordningen.

Til Kap.6. Forskjellige bestemmelser

§ 45 MR mener at det også bør være stemmeplikt for medlemmer fra organer i ungdomsdemokratiet. Vi ser ingen grunn til at disse skal unntas når de er fullverdige medlemmer på alle mulige andre måter.

§ 46 Ingen kommentarer

§ 47 MR støtter medlemskapskravet for kirkelige ombud og stillinger. Vi støtter også et slikt krav for innehavere av stillinger som medfører forvaltning av kirkens lære. Vi vil også mene at et slikt krav vil være betimelig for de aller fleste stillinger i kirken og at det derfor som hovedregel bør stilles slikt krav ved alle utlysninger. Barneomsorgsattest kravet vil også være viktig å få videreført og dersom det viser seg at dette ikke blir ivaretatt i trossamfunnsloven må det tas inn her, men vi støtter oss her til kirkerådets vurdering av at dagens praksis vil kunne fortsette med hjemmel i trossamfunnsloven.

§ 48 Regel om partssammensatt utvalg støtter vi også videreføring av da vi anser dette for å være en viktig arena for god dialog mellom arbeidstakere og arbeidsgiver/rådsstrukturen.

§ 49 Ingen kommentarer bortsett fra at det etter MR sin mening er viktig at hensyn i disse lovverk ivaretas videre også innenfor kirken, men at det samtidig ikke må medføre større «byråkratisering» og mer kontor/papirarbeid for kirken.

§ 50 Ingen kommentarer

Vedtatt i Søndre Skjeberg menighetsråd i sak 54/18 den 10.10.2018

Skjeberg 11.10.2018

Runar Godø
Daglig leder

Høring – kirkeordning for Den norske kirke

Publisert: 08/11/2018

KA har mottatt Kirkerådets høringsnotat av 20. september 2018 om kirkeordning for Den norske kirke.

Hovedsynspunkter

I den nåværende situasjon, vil KA støtte Kirkerådets anbefaling om at hovedtrekkene ved dagens ansvars- og oppgavefordeling midlertidig føres videre. KA gir med dette samtidig sin tilslutning til å legge til side tanken om å etablere en ordning med samordnet arbeidsgiverorganisering ved innføring av lokal, enhetlig ledelse, jf. sak KM 8/16.

Ettersom den endelige utformingen av ny trossamfunnslov ikke foreligger, vil KA samtidig peke på at det fortsatt gjenstår viktige rettslige avklaringer med hensyn til hvilke bestemmelser som vil høre til i ny lovgivning om Den norske kirke i en ny trossamfunnslov, og hva som vil inngå i en kirkeordning fastsatt av Kirkemøtet. KA har funnet det nødvendig å legge som forutsetning for denne høringsuttalelsen at et fellesorgan for soknene/kirkelig fellesråd får videreført nødvendig rettslig handleevne til fortsatt å kunne opptre som ansvarlig arbeidsgiver, kirkebyggforvalter og gravplassmyndighet i ny lov. KA henstiller til Kirkerådet om å legge til grunn en tilsvarende forutsetning i sitt videre arbeid.

KA merker seg at høringsutkastet også inneholder forslag om enkelte endringer av gjeldende kirkeordning. Det foreslås innført et helt nytt grunnlagskapittel (kap. 1) med flere nye bestemmelser sammenlignet med dagens kirkeordning. I tillegg er det foreslått flere prinsipielle endringer og tillegg i noen eksisterende bestemmelser.

KA har valgt å se særskilt på disse endringsforslagene. Noen av disse endringene vil etter vår oppfatning kunne bidra til å svekke det kirkelige demokrati. Konkret gjelder dette særlig forslag til utforming av kap. 1, §§ 5 og 6 og forslaget til endret formålsbestemmelse for Bispemøtet i kap. 5, § 39. KA mener at disse endringsforslagene ikke bør vedtas med nåværende ordlyd. Tanken om det allmenne prestedømme og alle døptes medansvar for kirkestyret er et kjernepunkt i luthersk kirkeforståelse. Prinsippet om demokratisk forankring av det kirkelige styringsansvar har representert en bærebjelke i utviklingen av dagens kirkeordning. Demokrati som verdi og prinsipp er dessuten viktig i et større samfunnmessig perspektiv. KA vil i denne sammenheng peke på at demokratireformen var en forutsetning sett fra statens side for fristillingen av Den norske kirke i 2008. Demokrati er fortsatt en uttalt forutsetning for tildeling av statlige midler til Den norske kirke, jf. senest fremlegg til statsbudsjett for 2019. Bestemmelser som vil kunne tolkes som en svekkelse av det kirkelige demokrati, vil derfor både representere en kursendring når det gjelder Den norske kirkes nåværende styringsform – samt innebære en risiko i forhold til samfunnmessig legitimitet.

KA vil også understreke behovet for en enklere og mindre ressurskrevende organisering av Den norske kirke. KA vil derfor også tilrå at det i nær framtid blir rigget en prosess som tar sikte på en avklaring av fremtidig, ny organisering.

Kapittel 1 Den norske kirkes grunnlag

KA er positiv til forslaget om at kirkeordningen har innledende bestemmelser av grunnleggende karakter. KA er likevel i tvil om tjenligheten av å gi kap. 1 så mange bestemmelser. Vi vil oppfordre til en ny gjennomgang av hvilke bestemmelser som bør defineres som så grunnleggende at de hører til i denne delen av kirkeordningen. Dette forsterkes av at flere av bestemmelsene inneholder begreper som åpner for flere tolkninger, samtidig som de etableres som skranker for framtidige endringsforslag, jf. § 8. Vi mener derfor at flere av bestemmelsene enten bør utgå eller presiseres. Følgende bestemmelser hører derimot naturlig hjemme i et grunnlagskapittel:

a) Bestemmelser om **kirkens læregrunnlag** i § 1.

b) Bestemmelser som uttrykker **Den norske kirkes oppdrag** og dens karakter av å være **folkekirke**. KA foreslår her for det første at dagens formålsbestemmelse i kirkelovens § 1 blir videreført:

Formålet med kirkeordningen er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge.

Dette vil både bidra til kontinuitet samtidig som den gir uttrykk for det overordnede formål med en kirkeordning for Den norske kirke som folkekirke. Utformingen av § 4 bør gjennomgås med sikte på å få fram en tydeligere beskrivelse av kirkens kjennetegn som folkekirke. Vi savner bl.a. at kirkens samfunns- og kulturoppdrag kommer tydeligere fram, og at det anerkjennes at kirkens oppdrag også ivaretas ved at soknets organer samarbeider med frivillige organisasjoner og andre lokale aktører.

c) Bestemmelser som fastslår at Den norske kirke skal være **demokratisk organisert**. Dette er forsøkt nedfelt i § 6, men kirkeordningen som helhet bør gi sterkere vekt av dette. I § 5 nevnes eksempelvis ikke de demokratisk valgte kirkelige styringsorganer i omtalen av hvem som har ansvar for å ivareta kirkens oppdrag. Det er ikke naturlig å innfortolke de kirkelige styringsorganer i begrepet «frivillige». Når de vigslede stillingskategorier samtidig så tydelig fremheves, bidrar paragrafen som helhet indirekte til å svekke de demokratisk valgte styringsorganers kirkelige legitimitet.

§ 6 tredje ledd presiserer at styring og ledelse «skjer etter demokratiske prinsipper» og at dette «skjer på alle nivåer i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for Ord og sakrament». Bestemmelsens siste ledd kan forstås slik at den sidestiller tjenesten med Ord og sakrament med de demokratisk valgte styringsorganer som kirkelige styringslinjer. Dette samsvarer etter vår vurdering ikke med den innarbeidede styringsforståelse i Den norske kirke gjerne omtalt som samvirkeprinsippet. Prestetjenesten representerer som sådan ikke en selvstendig styringslinje som eksempelvis i den svenske kirkeordningen, men den skal være representert i de demokratisk valgte styringsorganene og ta medansvar for de kirkelige styringsoppgaver gjennom deltakelse i disse.

Forslaget om ny formålsbestemmelse i kap. 5 for Bispemøtet (§ 39) er framsatt uten begrunnelse og forklaring. Bestemmelsen kan forstås som et ønske om å styrke Den norske kirkes episkopale karakter. Det foreslås her at Bispemøtet blir tildelt et kollegialt ledelsesmessig mandat i Den norske kirke. Dermed åpnes det for å forstå Bispemøtet som et kirkelig styringsorgan ved siden av Kirkerådet, mellom Kirkemøtets samlinger. Forslaget kan også leses også slik at Bispemøtet er tiltenkt en tilsvarende rolle overfor andre kirkelige organer. Høringsforslagets betoning av Bispemøtet vises også ved at dagens bestemmelser i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 om Bispemøtet er foreslått tatt inn i selve kirkeordningen, jfr. også tilsvarende nye bestemmelse for Kirkerådets behandling av saker med læremessig karakter i § 38.

At §§ 5 og 6 inngår i kap. 1, gjør særlig disse bestemmelsene vesentlige. Det vil både kreves 2/3 flertall å få dem endret, og de er gitt normativ status som skranke i forhold til kirkens øvrige organisering, jfr. § 8 der det heter at øvrige ordninger og kirkelige praksis forutsettes å «være i samsvar» med det som her omtales.

KA er uenig i en utvikling som vil kunne medføre svekket styringsmessig handlingsrom for kirkens valgte demokratiske organer. Vi foreslår derfor at § 5 utgår i sitt nåværende form fra kirkeordningen og at § 6, siste ledd gis ny utforming:

«Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skal på alle nivåer være forankret i demokratisk valgte styringsorganer. Valgte styringsorganer med personal- og forvaltningsansvar skal ha en daglig leder som står ansvarlig overfor disse.

Hvert sokn skal være sikret en ordnet tjeneste med Ord og sakrament (prestedtjeneste) og står under tilsyn av biskopen i det bispedømmet soknet hører til. Prestetjenesten er representert i de valgte styringsorganer etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.»

d) Bestemmelse om grunnleggende verdier som *likestilling og likeverd*. KA viser her bl.a. til Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023 vedtatt av Kirkerådet. Strategiplanen understreker likestilling og likeverd er et tverrgående perspektiv som skal innarbeides på alle nivå og felt i Den norske kirke. En mulig generell og overordnet formulering kan f.eks. være:

«Den norske kirke er et inkluderende, likeverdig og likestilt fellesskap.»

Endringsregler

Avslutningsvis til kap. 1 er KA enig i forslaget til særskilte endringsregler for bestemmelsene i kap. 1. KA vil foreslå at denne modellen for endringsregler også brukes på førstegangs fastsettelse av bestemmelsene i kap. 1. Det vil medføre at kap. 1 – bortsett fra bestemmelsen om læregrunnlaget og en eventuell videreføring av nåværende kl § 1 som representerer videreføring av eksisterende bestemmelser – må vedtas på nytt med 2/3 flertall i neste periode før de blir omfattet av særskilte endringsregler. KA vil også foreslå at endringsreglene i § 50 tas inn i kap. 1 slik at også disse får en tilsvarende beskyttelse som selve bestemmelsene i Den norske kirkes grunnlag. Slik reglene er foreslått nå vil ett og samme Kirkemøte, dog med 2/3 flertall, kunne endre endringsreglene, uten at det er krav om et mellomliggende Kirkemøte.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9 Kirkelig inndeling, navn på kirker og kirkelige enheter, særskilte menighetsformer

Første ledd i bestemmelsen er ny, og blir ikke kommentert i høringsdokumentet. Bestemmelsen er uklar, og i lys av premisset i nåværende kirkeordning om soknets selvstendighet som rettssubjekt kan formuleringen om «geografisk og administrativ ramme» forstås innsnevrende når det gjelder soknets ekklesiologiske betydning som kirkens grunnhet.

§ 10 Kirkens organer

Bestemmelsen oppfattes som unødvendig da de ulike organer som foreslås etablert, omtales særskilt i egne §§ under senere kapitler.

§ 11 Tilhørighet og medlemskap

KA er kritisk til at «lovlig opphold i riket» i første ledd foreslås innført som en ny forutsetning for medlemskap i Den norske kirke. Det bør skjelnes tydeligere mellom kirkens medlemskapskriterier og statens eventuelle kriterier for medlemskap i trossamfunn i medhold av trossamfunnsloven som vilkår for tilskudd mv.

I annet ledd legges det til grunn at barn anses som tilhørende når minst en av foreldrene er medlem av Den norske kirke. KA ønsker at denne bestemmelsen blir revurdert på nytt i lys av kritikken mot dagens forrangbestemmelse kirkelovens § 3, pkt. 2. Bestemmelser om tilhørighet bør etter vår oppfatning i størst mulig grad uttrykke økumenisk konsensus.

I fjerde ledd om inn- og utmelding er dagens bestemmelse endret fra «kirkebokføreren på bostedet» til «prest med ansvar for inn- og utmeldinger i vedkommende sokn». Dagens ordning innebærer at det er kirkelig fellesråd som er behandlingsansvarlig for lokalt medlemsregister, og rollen som kirkebokfører er betydelig endret i forhold til tidligere. Det synes unødig at kirkeordningen skal regelfeste at rollen som kirkebokfører skal være avgrenset til en bestemt stillingskategori. Dagens bestemmelse kan derfor videreføres i kirkeordningen («Innmelding i, og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet»).

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 15 Soknets organer

I andre ledd åpnes det for at menighetsråd i en kommune kan etablere et felles menighetsråd. KA forutsetter at det i tilfeller der det etableres et felles kirkelig råd i hele kommunen avklares at også fellesrådsoppgaver tillegges det nye rådet i tråd med dagens ordning i ettsoknskommuner, slik at det ikke åpnes for å etablere parallelle råd (felles menighetsråd) til kirkelig fellesråd i samme kommune.

KA mener videre at det bør være Kirkerådet og ikke det enkelte bispedømmeråd, som bør være godkjenninginstans i denne type tilfeller, da det her er behov for felles ordninger og felles praksis over hele landet.

§ 17 Uttreden av menighetsrådet i valgperioden

Bestemmelsen i forslaget § 17 er en kopi av ny kommunelov § 7-11 og har en oppregning av hvilke straffebud som føre til suspensjon/at man fjernes fra vervet i menighetsråd/fellesråd. Tilsvarende bestemmelser er gitt for medlemmer i bispedømmeråd og Kirkerådet. Det er først hvis det foreligger siktelse eller tiltale at bestemmelsen er aktuell. De bestemmelsene som er med i oppregningen er i all hovedsak forbrytelser knyttet til valgfusk mm, tjenestefeil, brudd på taushetsplikt, skadeverk, vinningslovbrudd som tyveri/bedrageri mm og annen økonomisk kriminalitet.

KA mener at det her ikke er hensiktsmessig å avgrense grunnlaget for uttreden kun til de bestemmelser som omtales i kommuneloven. Etter vår oppfatning tilsier kirkelig forhold at grunnlaget for uttreden bør utvides slik at også andre alvorlige straffbare forhold. I tillegg til lovbrudd av «økonomisk karakter mm» som kan føre til suspensjon/at man fjernes fra vervet, mener vi at vedtak om uttreden kan skje på grunnlag av seksuelle krenkelser og vold som er begått mot en person i tilknytning verv eller tjeneste for menighetsrådet. Slike krenkelser vil svekke tilliten til den folkevalgte og Den norske kirke.

Forslaget vil innebære at et menighetsrådsmedlem som f.eks. begår et seksuelt overgrep som frivillig leder på en konfirmantleir antakeligvis ikke kunne suspenderes under etterforskning og fjernes fra vervet. Det helhetlige arbeidet for å sikre at kirken er et trygt sted for bl.a. barn og unge tilsier at kirkeordningen bør inkludere også slike lovbrudd m.fl. i oppregningen. Erfaringsmessig antar vi at et medlem i kirkelige organer har en annen kontakt med barn og unge enn det som er naturlig for et kommunestyremedlem. Dette tilsier derfor at man utvider antallet straffebud som kan lede til suspensjon/at man fjernes fra vervet utover kommunelovens bestemmelser. Vårt forslag er at bestemmelsene utvides med en henvisning til de lovbestemmelser som inngår i oppregningen i § 39 i politiregisterloven om barneomsorgsattest.

§ 25 Kirkelig fellesråd og om overføring av partsansvar

KA støtter at gjeldende oppgavefordeling mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd blir videreført. Som nevnt innledningsvis legger KA til grunn at forutsetningen for at dette vil være mulig, er at fellesrådets rettslige handleevne som arbeidsgiver, kirkebyggforvalter og gravferdsmyndighet blir tillagt rådet i lov.

KA registrerer at det i høringsdokumentet gis uttrykk for at man anser bestemmelsen i nåværende annet ledd i § 35 i kirkeloven, om overføring av partsansvaret til en arbeidsgiverorganisasjon, som overflødig i ny kirkeordning. Tilsvarende er

uttrykt fra departementets side når det gjelder behovet for å videreføre bestemmelsen i ny lov.

KA er uenig i dette. Vi mener at det vil være vesentlig å sikre at også et fellesorgan for soknet (fellesråd) som er tillagt arbeidsgiveransvar, har slik myndighet. Vi vurderer at det er samme usikkerhet beheftet med dette som med fellesrådets generelle rettslige status dersom dette ansvarsområdet ikke lovfestes. Muligheten for å finne en tilfredsstillende løsning på dette spørsmålet henger dermed nært sammen med den endelige avklaring på spørsmålet om fortsatt lovregulering av kirkelig fellesråd.

Kapittel 4. Kirkebygg

§ 28 Forvaltningen av kirkene og begrensning av rådighet

Soknets eierskap til kirkene innebærer i utgangspunktet en full eierrådighet over kirkebyggene. Soknets rett til å bruke og råde over kirkebygget er likevel begrenset av bestemmelser som i lov, eller med hjemmel i lov, gjelder for kirkehusene, jfr. Kulturdepartementets høringsbrev til Kirkerådet av 15. februar 2018.

Forslaget til første ledd i denne bestemmelsen åpner samtidig for at kirken nasjonalt kan endre vesentlige rammer for soknets forvaltningsansvar av egne kirker.

Etter vår vurdering er formuleringen i første ledd i § 28 ubeskyttet og bør gjennomgås nærmere. Forholdet mellom soknets alminnelige eierrådighet og Kirkemøtets mulighet til å regulere forvaltningen av kirkene forutsettes å legge til grunn at soknets forvaltningsansvar og eierrådighet fastholdes. KA mener det er behov for ytterligere klargjøring av hva som er grensene for Kirkemøtets myndighetsutøvelse ovenfor soknene på dette området. En slik klargjøring bør etter vårt syn foreligge før Kirkemøtet vedtar kirkeordningen.

Kapittel 5. Regionale og sentrale organer

§ 36 Kirkemøtet

KA støtter at Kirkemøtet gjennom trossamfunnsloven tydelig blir definert som Den norske kirkes øverste representative organ. Kirkemøtet må i fremtiden kunne utføre sine oppgaver med trygghet for at egen rettslig og kirkelig legitimitet er ivaretatt. KA mener derfor at det ikke er naturlig at Kirkemøtet føyer til – i omtalen av seg selv – at en også er kirkens øverste besluttende organ.

§ 39 Bispemøtet

KA foreslår at formålsbestemmelsene om Bispemøtet i kirkeordningens § 39 blir videreført uendret slik bestemmelsen i dag lyder i kl § 26.

KA mener at denne type nye forslag ikke bør vedtas uten at spørsmålet er bredere utredet i forkant slik at høringsinstansene kan få oversikt over mulige konsekvenser av fremlagte forslag. Det vises her til kommentarene til kap. 1 vedrørende det kirkelige demokrati.

KA viser også til at den foreslåtte nye bestemmelsen i §39 legger økt vekt på Bispemøtet som kollegialt tilsynsorgan. Slik vi forstår forslaget, betyr det at Bispemøtet i større grad enn i dag vil kunne binde den enkelte biskop i teologiske spørsmål. Biskopene personlige tilsynsansvar for å fortolke den evangelisk – lutherske lære har lang tradisjon i Den norske kirke. Ordningen blir av mange også oppfattet som en måte å sikre Den norske kirke nødvendig teologisk mangfold og dermed som et ordningsmessig uttrykk for Den norske kirkes folkekirkelige karakter, noe KA vurderer som positivt.

KA mener videre at å innføre begrepet «pastoralt lederskap» også om Bispemøtet vil kunne bidra til ytterligere klarhet i den kirkelige begrepsbruk knyttet til styring, ledelse og tilsyn.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 47 Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte og ombud

Dagens lovverk og rettspraksis åpner for at trossamfunn kan ha adgang til å forskjellsbehandle ved ansettelse på grunn av religion- og livssyn, først og fremst fordi dette oppfattes som nødvendig for å sikre at tros- og livssynsamfunn kan drive sin virksomhet i tråd med egen lære, etikk og identitet. Adgangen til å forskjellsbehandle, slik som å stille krav til medlemskap ved ansettelse, rekker ikke lenger enn hva formålet – behovet for medlemskap tilsier, og må derfor gis en konkret vurdering på den enkelte arbeidsplass og for den enkelte stilling, jfr. EUs likebehandlingsdirektiv (Direktiv 2000/78/EF – Vern mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, religion og livssyn).

KA er enig i at dersom dagens hjemmel i kirkeloven bortfaller, vil det ikke lenger være anledning til å videreføre et generelt krav om medlemskap hos de ansatte. Behovet må konkretiseres og begrunnes i det enkelte tilfelle. Hensyn som kan vektlegges vil bl.a. være sammenhengen mellom den aktuelle stilling og utøvelsen av, deltagelsen i eller ansvaret for en religiøs eller livssynsbasert aktivitet. Vi antar at det vil være saklig og nødvendig å stille krav om medlemskap i en stor andel av stillingene i Den norske kirke, men at det ikke kan gis et generelt krav om medlemskap for alle stillinger.

KA er likevel spørrende til forslaget til regel som utelukkende peker på «ansvar for kirkens lære» som eneste hensyn som gis positiv omtale i bestemmelsen. Denne formuleringen er uklar, og kan forstås innsnevrende på en utilsiktet måte. Formuleringen vil være vanskelig å anvende for mange stillinger der medlemskapskravet etter vår oppfatning klart vil være saklig, bl.a. når det gjelder tilsetning i mange av kirkens lederstillinger. Vi antar at kirkelige arbeidsgivere uansett bør ha bevissthet om grunnlaget for å stille medlemskapskravet, og at medlemskravet framkommer i utlysningstekster. Vi foreslår at første del i andre ledd i § 47 får følgende ordlyd:

«Ved tilsetning i kirkelige stillinger som er av betydning for å virkeliggjøre Den norske kirkes formål, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i likestillings- og diskrimineringsloven § 30. Det skal oppgis i utlysningen av stillingen at medlemskap kreves.»

§ 48 Partssammensatt utvalg

KA er positiv til at bestemmelsen med at menighetsråd og fellesråd skal ha et partssammensatt utvalg med arbeidsgiver- og arbeidstakerrepresentanter videreføres. KA registrerer at bestemmelsen er foreslått endret tilsvarende en nylig endring i kommuneloven, slik at «Hvis minst ¼ av de tilsatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger». I dag heter det «med mindre partene avtaler at slike saker skal behandles på annen måte».

Vi anser ikke dette som en viktig sak materielt sett. Spørsmålet er likevel ikke utredet og så vidt vi er kjent med ikke begrunnet i et reelt behov på kirkelig sektor. Å foreslå kopiert over en slik enkeltstående endring uten redegjørelse for bakgrunn og begrunnelse, slik utkastet her gjør, fremstår som lite hensiktsmessig.

Det kan også diskuteres om bestemmelser om medbestemmelsesordninger mer naturlig hører til avgjørelser som bør gjøres av den enkelte virksomhet innenfor arbeidsmiljølovens alminnelige rammer, eventuelt avklares mellom partene i arbeidslivet. I lys av intensjonen om status quo, finner KA det likevel uproblematisk at bestemmelsen inntil videre videreføres som del av kirkeordningen.

Med hilsen
Marit Halvorsen Hougsnæs
Administrerende direktør

Dato:	13.11.2018
Arkivsak	18/00001
Dokumentnummer:	18/00001-007
Arkivkode:	030
Saksbehandler:	Asbjørn Paulsen

Saksnr	Sak	Møtedato
054/18	November 2018 - Orienteringer til Kirkelig fellesråd	21.11.2018

Saksfremstilling

Solcelletak på Sarpsborg kirke

Det er mottatt godkjenning fra biskopen vedr solcelletaket på Sarpsborg kirke.

Vedlegg: Brev fra Borg biskop.

Takutbedring Tune kirke

Sarpsborg kommune har vært på befaring, og vil legge dette ut på et minianbud så snart som mulig (pga. fare for liv og helse). Opplever tett oppfølging med kommunen om saken.

Sykkelsti Tune gravlund

Sarpsborg kommune har foreslått å legge ny sykkelsti delvis inn på nedre del av Tune gravlund. Jeg anser dette som positivt for gravlundene, hvor publikum naturlig «holder oppsyn» med gravlundene ved ferdsel på sykkelstien.

Tekst fra Ingrid Lien (arealplanlegger Sweco)

Hei!

Vi gjorde en befaring av strekningen langs kirkegården i går, for å kartlegge terrenget og disponibelt areal mellom høyspenttrasé, steingjerde og kirkegården. Det virker mest intuitivt å legge tiltaket rett på østsiden av høyspenttraséen, mot kirkegården. Her er det i dag en slags traktorveg. Denne ender nederst på kirkegården, og vi så at det kan være en vel så god løsning å legge sykkelvegen m/ fortau innenfor kirkegårdens arealer, inntil jordvollens nordside i stedet for å legge den på sørsiden av vollen.

Dette vil gi en litt kortere og mer skjermet rute, og vi unngår konflikt med dyrka mark. Mulige utfordringer er avstanden til enkelte av de nederste gravene, som vil kreve at det gjøres inngrep i nordsiden av vollen. Det vil da være behov for å felle enkelte av grantrærne. Vi vurderer også at det bør være en slags buffer mellom sykkelvegen og gravene, f.eks. i form av en lav hekk. Det må settes av tilstrekkelig areal slik at en unngår konflikt mot gravene ved f.eks. brøyting. Dersom vi velger denne løsningen må også planområdet utvides, og vi kan ikke utelukke at behovet for arkeologiske registreringer bortfaller.

Har denne traséen blitt vurdert i tidligere fase, f.eks. ved utarbeidelse av sykkelplanen? Er det aktuelt å se videre på denne løsningen? I tilfelle må det i første omgang inngås en dialog med kirkeverge, og vi bør med fordel ta en befaring hvor kirkevergen også deltar.

Vedlegg 2: Illustrasjon som viser ca. plassering av tiltaket.

Forslag til vedtak

Kirkelig fellesråd tar saken til orientering.

Møtebehandling

Vedtak

Vedlegg 1

DEN NORSKE KIRKE

Borg biskop

Sarpsborg kirkelige fellesråd
Postboks 237
1702 SARPSBORG

		DEN NORSKE KIRKE	
Kirkelige fellesråd i Sarpsborg			
Saksnr.:	17/90	Arkiv:	E: 411
Dok.nr.:	12	O:	
Reg. dato:	08.11.18	ap	

Dato: 07.11.2018

Vår ref: 18/04473-4

Deres ref:

Biskopens godkjenning av solcelletak på Sarpsborg kirke

Det vises til søknad fra Sarpsborg kirkelige fellesråd datert 4.oktober 2018 om montering av solcelletak på Sarpsborg kirke med vedlagte dokumentasjon og skissestudie, samt Sarpsborg kirkelige fellesråds vedtak i sak 048/18 fra møte 17.oktober 2018.

Prosten anbefaler tiltaket.

Borg biskop vurderer dette som et viktig prosjekt som tydeliggjør kirkens engasjement for ren energi og klima. Samtidig er det viktig å bevare Sarpsborg kirkes utseende med den markante plasseringen kirken har i bysentrum. Borg biskop legger derfor til grunn at solpanelene for en skiferlignende utforming slik at taket ikke får et for dominerende utseende, men harmonerer godt med bygget for øvrig.

Biskopen ber Sarpsborg kirkelige fellesråd om at tiltaket og effekten av solcelleanlegget gjøres kjent på en positiv måte i byen og kommunen.

I medhold av Kirkeloven § 18 fjerde ledd godkjenner Borg biskop montering av solcelletak på Sarpsborg kirke.

Med vennlig hilsen

Atle Sommerfeldt
biskop

Endre Fyllingsnes
seksjonssjef kirke og samfunn

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Prosten i Sarpsborg
Sarpsborg kirkeverge Asbjørn Paulsen

Postboks 237
Postboks 237

1702 SARPSBORG
1702 SARPSBORG

Postadresse:
Bjarne Aasgt. 9
1606 FREDRIKSTAD

E-post: Borg.bdr@kirken.no
Web:
Org.nr.:

Telefon: +47 69 30 79 00
Telefaks:

Saksbehandler
Endre Fyllingsnes

1:1000

11.10.2018

Med forbehold om feil i kartgrunnlaget